

701-1963

PRINS BERNHARD FONDS

REGENT: Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

VERSLAG

OVER HET JAAR

1963

JAARVERSLAG 1963

JAARVERSLAG 1963

VAN DE STICHTING

PRINS BERNHARD FONDS

REGENT: Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

*Jaarverslag alsmede jaarcijfers
goedgekeurd in de vergadering van het Bestuur
van 8 mei 1964
en goedgekeurd door Z.K.H. de Regent
bij schrijven van 19 mei 1964*

VIJZELSTRAAT 20 - AMSTERDAM-C - TELEFOON 23 42 46
GIRO 500900 - BANK: NEDERLANDSCHE HANDEL-MIJ. N.V.

De vignetten tussen de tekst zijn van D. Viehöfer.

JAARVERSLAG 1963

I. ALGEMEEN

INLEIDING

Aan het begin van dit jaarverslag wordt de aandacht gevraagd voor enkele aspecten van de fondswerving, welke laatste voor velen een wellicht weinig cultureel te achten gelegenheid betekent, maar niettemin primair moet worden gesteld, wil het Prins Bernhard Fonds zich verder kunnen ontplooiën.

Het Fonds mocht er in zijn bestaan nog niet in slagen een belegd kapitaal te verwerven van zodanige omvang, dat de relatief geringe vaste kosten van de Stichting uit de baten kunnen worden gedekt, met daarnaast een reserve voor subsidieverleningen van omstreeks dezelfde omvang als het totaal der in het voorafgaande jaar toegewezen subsidies.

Een dergelijk kapitaal met reserve zou het althans mogelijk maken de omvang der jaarlijkse subsidieverleningen minder afhankelijk te stellen van de sterk wisselende inkomsten van de Stichting dan tot dusver het geval was. De hoogte- en dieptepunten in de fondswerving worden voornamelijk beïnvloed door de opbrengsten van de Nationale Anjerloterijen, die slechts om het andere jaar kunnen worden gehouden. Het aantal doelstellingen, ten behoeve waarvan door de Minister van Justitie vergunningen voor dergelijke grote landelijke loterijen kunnen worden toegewezen, is zodanig omvangrijk dat een jaarlijkse loterij ten behoeve van het Prins Bernhard Fonds vooralsnog uitgesloten moet worden geacht.

Hoewel de inkomsten van de Stichting als gevolg van de juist in het verslagjaar gehouden Nationale Anjerloterij wederom een stijgende lijn vertonen ten opzichte van het voorafgaande jaar, is er generlei reden tot juichen.

Integendeel. De opbrengst van de loterij bleef beduidend onder de raming. Een nog minder gunstig verschijnsel is dat een gehoopte krachtige stijging van de bijdragen van het nederlandse bedrijfsleven achterwege bleef en dat de opbrengst der Anjercollectes in 1963 nauwelijks enige vooruitgang vertoonde ten opzichte van voorafgaande jaren.

Het is de omvangrijke en zeer gewaardeerde bijdrage uit de voetbaltoto - welke, het zij met nadruk gezegd, jaarlijks volledig aan subsidies wordt besteed - die in de afgelopen jaren de hoofdpijler van de fondswerving is gaan vormen. Waar echter ook deze bijdrage een neiging tot achteruitgang gaat tonen, ontstaat een enigermate verontrustend beeld.

Daarbij mag niet worden veronachtzaamd dat degenen die in de voetbaltoto spelen of loten kopen veeleer worden aangelokt door de mogelijkheid aantrekkelijke prijzen te winnen, dan dat zij worden gedreven door de overtuiging dat het Prins Bernhard Fonds en de Anjerfondsen nuttig en noodzakelijk werk verrichten.

Als waardemeter voor zulk een overtuiging dient men dus allereerst de bijdragen te beschouwen uit spontane giften naar aanleiding van de jaarlijkse Anjeractie, en daarbij blijkt dan helaas de sterkste daling.

Stijgend bleven de subsidie-aanvragen en - tot dusver - de subsidieverleningen, zowel naar aantal als omvang. Doch ook laatstgenoemde stijging zal weldra moeten eindigen indien de fondswerving geen groter vruchten gaat opleveren.

De aanvankelijk gekoesterde hoop dat de dank zij de voelbalpoolinkomsten mogelijk geworden talrijker, ruimer en gevarieerder subsidieverleningen, via een groeiende waardering, zouden leiden tot veel ruimer rechtstreekse bijdragen van publiek en bedrijfsleven, blijkt vooralsnog niet in vervulling te gaan.

Dit is stellig niet te wijten aan een achteruitgang in de offervaardigheid van het nederlandse volk. Het tegendeel daarvan blijkt uit de resultaten van velerlei fondswervende acties voor andere doeleinden. De oorzaak moet veeleer worden gezien in de omstandigheid dat men zich weinig rechtstreeks betrokken voelt bij de bestedingen van het Prins Bernhard Fonds en de Anjerfondsen en dat men geneigd is guller bij te dragen aan acties ten bate van doeleinden die rechtstreeks tot het hart en de verbeelding spreken, acties die voorts dikwijls door middel van „gerichte” campagnes van pers, radio en televisie de algemene aandacht en sympathie weten te verkrijgen. Dat daardoor het jaarlijkse en weinig spectaculaire beroep van het Prins Bernhard Fonds en de Anjerfondsen ten behoeve van de cultuurfinanciering enigermate in de schaduw blijft, is begrijpelijk.

Indachtig het devies „tua res agitur” blijft het bestuur van het Prins Bernhard Fonds er weliswaar van overtuigd dat de doeleinden waarvoor men jaarlijks steun verzoekt geenszins minder belangrijk zijn dan die verbonden aan vorenbedoelde acties, maar het is zich er daarbij van bewust dat het lenigen van noden een element van klem inhoudt, dat voor de culturele arbeid bezwaarlijk beknopt, pakkend en overtuigend aantoonbaar kan worden gemaakt.

Hoewel dus moet worden aanvaard dat de bewuste offervaardigheid van particulieren en bedrijfsleven zich wel altijd voor een relatief gering deel zal richten op de cultuurfinanciering zoals deze door het Prins Bernhard Fonds en de Anjerfondsen wordt behartigd, blijft het teleurstellend te ervaren hoe minimaal dit deel in feite is geworden. Dat de gezamenlijke steun van *alle* nederlandse ondernemingen aan het landelijke werk van het Prins Bernhard Fonds in het verslagjaar slechts f 25.000,— bedroeg moge op zich zelf reeds gering lijken, doch komt wel in een zeer zwak licht te staan wanneer men in aanmerking neemt dat in dit bedrag zijn begrepen de omvangrijke bijdragen van f 10.000,— van Shell Nederland en van f 5.000,— van de Nederlandsche Handel-Maatschappij, de beide bedrijven die het Prins Bernhard Fonds van de aanvang af krachtig hebben willen steunen.

De Anjercollectes in de gemeenten Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage, welke steden zulk een voornaam aandeel hebben in het culturele leven van ons land, leverden in 1963 gezamenlijk f 11.300,— op, dat is gemiddeld nog geen halve cent per jaar per hoofd der bevolking.

Tegenover deze verdrietige voorbeelden, is een te weinig bekend en te weinig gewaardeerd feit dat het voornamelijk de bewoners der zeer kleine gemeenten zijn die onze fondsen van de aanvang af onverminderd met hun dubbeltjes en kwartjes bleven steunen en aanmerkelijk méér bijdroegen dan de grote steden en het nederlandse bedrijfsleven tezamen.

Vorenstaande verschijnselen zou men met een variatie op Mulisch als „voer voor socio-

logen" kunnen aanduiden, doch de meer praktisch ingestelde lezer zal zich ongetwijfeld afvragen of het Prins Bernhard Fonds in zijn fondswerving wel voldoende gebruik maakt van alle moderne propagandamiddelen welke voor het voeren van een succesvolle jaarlijkse fondswervende actie bijna onontbeerlijk schijnen.

Het antwoord hierop luidt dat het Prins Bernhard Fonds dit welbewust niet doet, omdat de zeer omvangrijke kosten verbonden aan het gebruik maken van dergelijke middelen voor een niet-commerciële instelling tot een verhoudingsgewijs onverantwoord te achten kostencijfer zouden leiden.

Liever wil het bestuur erop blijven vertrouwen dat de bekendheid welke velerlei gesubsidieerde organisaties aan de ontvangen steun plegen te verlenen, niet *uitsluitend* zal leiden tot het binnenstromen van nieuwe subsidieverzoeken maar allengs mede tot een in spontane bijdragen tot uiting komende waardering voor het nut en de noodzaak van het Prins Bernhard Fonds.

Een belangrijke bijdrage tot het in vervulling gaan van deze verwachting zou stellig kunnen worden geleverd door radio en televisie, indien de in hun doelstellingen met het Prins Bernhard Fonds zo zeer verwante omroeporganisaties bereid zouden blijken daartoe hun deskundige medewerking te verlenen.

Indien men slechts zou volstaan met het regelmatig vermelden van het Prins Bernhard Fonds of van de Anjerfondsen bij de veelvuldige programma-onderdelen welke zijn ontleend aan met hun steun tot stand gekomen culturele manifestaties en projecten of daarop betrekking hebbende reportages, zou reeds een belangrijke stap in de goede richting zijn gezet. Wanneer men voorts bereid zou blijken de jaarlijkse Anjeracties op dezelfde krachtige en deskundige wijze te steunen, als gebruikelijk bij een aantal andere fondswervende acties, zou zulks ongetwijfeld tot grote resultaten leiden voor het gehele culturele leven in Nederland.

Jaarlijks gemiddeld per hoofd van de bevolking één dubbeltje méér voor het Prins Bernhard Fonds of de Anjerfondsen betekent immers reeds dat aan talloze culturele initiatieven en activiteiten jaarlijks ook ruim een *millioen* gulden méér zou kunnen worden besteed dan thans het geval is. Het zijn vooral de omroeporganisaties, die dit niet onbescheiden doel met eenvoudige middelen bereikbaar zouden kunnen maken.

De pers blijft bij het verlenen van publiciteit aan de arbeid van het Prins Bernhard Fonds zeker niet in gebreke, maar omdat in de veelheid en verscheidenheid van het nieuws de bescheiden rol van onze fondsen weinig spectaculair is, kan deze publiciteit - hoe waardevol ook - nauwelijks de „image” scheppen die kan leiden tot beduidend ruimere bijdragen van het publiek.

De omroeporganisaties daarentegen, die met het Prins Bernhard Fonds van mening zijn dat de cultuur ons aller zaak is, zouden door het scheppen van zulk een „image” een ongekende bijdrage kunnen leveren aan de cultuurfianciering in Nederland, die nog in geen enkel opzicht aan de sterk stijgende behoefte voldoet.

Het Prins Bernhard Fonds stelt zich voor in de toekomst met de omroeporganisaties over de in het vorenstaande geuite gedachten in gesprek te treden. Het hoopt dat de inhoud van dit jaarverslag enigermate aantoont welk een vruchtbare wisselwerking voor alle betrokkenen zou kunnen worden geboren uit belangstelling en steun van de zijde der omroeporganisaties.

STATUTENWIJZIGING

In het verslagjaar kwam een statutenwijziging tot stand, waarbij een regeling van aftreden en een leeftijdsgrens voor bestuursleden werd vastgesteld. Voorts werd de status van de Anjerfondsen - voordien alleen bij reglement geregeld - in de statuten vastgelegd. De wijziging maakt het onder meer mogelijk de regionale vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur en aldus de bij de nagestreefde decentralisatie onmisbare coördinatie met de Anjerfondsen te versterken.

BESTUUR

Mede als gevolg van de statutenwijziging ontstonden de volgende mutaties:

Jhr L. J. Quarles van Ufford trad uit het Dagelijks Bestuur, daarmede een reeds in 1946 aanvaarde bestuurlijke functie bij het Prins Bernhard Fonds besluitend. *Jhr Quarles van Ufford* was lid van de vaste Adviescommissie voor Volksontwikkeling en Jeugdzaken.

Mr. B. A. van Schaik, voorzitter van het Anjerfonds Amsterdam, nam in het verslagjaar zitting in het Algemeen Bestuur en in de vaste Adviescommissie voor de Kunst. Hoewel formeel vallend buiten het bestek van dit verslag, zij reeds thans vermeld dat *Mr van Schaik* in februari 1964 bereid bleek zitting te nemen in het Dagelijks Bestuur.

Mr C. L. W. Fock, voorzitter van het Anjerfonds Groningen, aanvaardde in maart 1964 de uitnodiging zitting te nemen in het Dagelijks Bestuur.

Uit het Algemeen Bestuur traden:

Prof. Dr J. Elema, *Prof. Dr F. L. Polak* en *Prof. Dr L. J. Rogier*, allen leden van de vaste Adviescommissie voor de Wetenschap; *Prof. Dr Polak* was tevens lid van de vaste Adviescommissie voor de Overzeese Rijksdelen en het Buitenland.

De heren *J. F. Doeve* en *W. Vogt*, leden van de vaste Adviescommissie voor de Kunst.

Mr F. J. H. Bachg, *Mr R. P. Cleveringa* en *Jhr Dr C. G. C. Quarles van Ufford*, leden van de vaste Adviescommissies voor Volksontwikkeling en Jeugdzaken.

Mr A. Molenaar, lid van de vaste Adviescommissie voor de Overzeese Rijksdelen en het Buitenland.

Toegetreden tot het Algemeen Bestuur zijn:

Prof. Mr H. J. Scheltema (lid van de vaste Adviescommissie voor de Wetenschap; tevens bestuurslid van het Anjerfonds Groningen).

Prof. Dr J. H. Brouwer (lid van de vaste Adviescommissie voor de Wetenschap).

De heer *W. Paap* (lid van de vaste Adviescommissie voor de Kunst; tevens bestuurslid van het Anjerfonds Utrecht).

De heer *H. A. Gomperts* (lid van de vaste Adviescommissie voor de Kunst).

De heer *G. Goossens*, voorzitter van de Culturele Raad Limburg, trad in januari 1964 toe tot het Algemeen Bestuur (lid van de vaste Adviescommissie voor de Kunst).

Dr H. G. W. van der Wielen (lid van de vaste Adviescommissie voor Volksontwikkeling en Jeugdzaken; tevens bestuurslid van het Anjerfonds Friesland).

De heer *J. van Tilburg* (lid van de vaste Adviescommissie voor de Overzeese Rijksdelen en het Buitenland; tevens voorzitter van het Anjerfonds Rotterdam).

De heer *B. D. Breuning ten Cate* (lid van de vaste Adviescommissie voor de Overzeese Rijksdelen en het Buitenland; tevens bestuurslid van het Anjerfonds Overijssel).

De volledige bestuurssamenstelling is vermeld op blz. 60 e.v..

DRS J. HENRICK MULDER

In het verslag over 1962 moest het bestuur tot zijn leedwezen mededelen, dat de wetenschappelijk adviseur Drs J. Henrick Mulder om redenen van gezondheid zijn arbeid niet had kunnen verrichten. Hoewel de gezondheidstoestand van de heer Mulder in de loop van 1963 gelukkig verbeterde, was het hem toch niet mogelijk zijn werkzaamheden te hervatten. Op medisch advies moest hij zijn functie bij het Fonds met ingang van 1 januari 1964 neerleggen. Het bestuur hecht er aan uiting te geven aan zijn erkentelijkheid voor hetgeen de heer Mulder gedurende een lange reeks van jaren ten behoeve van het Fonds heeft verricht. De uitbreiding van de arbeid van het Fonds in velerlei richting kwam niet in de laatste plaats door hem tot stand.

De voorbereidende werkzaamheden voor de verlening van de zilveren Anjer blijft de heer Mulder verrichten.

H.M. de Koningin gaf uiting aan haar waardering voor de verdiensten van de heer Mulder door hem te benoemen tot officier in de Huisorde van Oranje. Het bestuur wenst hem ook te dezer plaatse met deze onderscheiding hartelijk geluk.

VOORZITTERSCHAP ANJERFONDSEN

Het aftreden in 1963 en aanvang 1964 van de Commissarissen der Koningin in de provincies Drenthe, Overijssel, Noord-Holland en Limburg had tot gevolg dat de heren Mr J. Cramer, Ir J. B. G. M. ridder de van der Schueren, Dr M. J. Prinsen en Mr Dr F. J. M. A. H. Houben aftraden als voorzitters der gelijknamige Anjerfondsen.

De opvolgers der aftredende Commissarissen der Koningin, de heren Mr K. H. Gaarlandt (Drenthe), Jhr Mr Dr O. F. A. H. van Nispen tot Pannerden (Overijssel), Mr F. J. Kranenburg (Noord-Holland) en Mr Dr C. J. M. A. van Rooy (Limburg) bleken bereid het voorzitterschap van de betrokken Anjerfondsen te aanvaarden.

VERHOUDING PRINS BERNHARD FONDS — ANJERFONDSEN

Na intensief overleg in de Contactcommissie werd een nieuwe regeling getroffen, waarin de financiering van het Prins Bernhard Fonds en de Anjerfondsen uit de fondswerving van de Stichting *als geheel* aan de huidige omstandigheden werd aangepast. De regeling wil ertoe bijdragen dat elk Anjerfonds over een zekere jaarlijkse reserve beschikt ten einde te grote onderlinge variaties in de subsidiemogelijkheden te voorkomen.

De regeling is zodanig, dat de Anjerfondsen volledig blijven beschikken over de inkomsten van hun eigen fondswerving, derhalve voornamelijk over de opbrengst van hun jaarlijkse Anjercollectes.

Daarnaast draagt het Prins Bernhard Fonds aan de Anjerfondsen een percentage af van de netto inkomsten uit de voetbaltoto, uit landelijke loterijen en overige gecentraliseerde fondswervende acties, welk percentage voorlopig is vastgesteld op 36%, een percentage dat aan de huidige behoefte blijkt te voldoen doch bij een voortschrijdende decentralisatie kan worden vergroot.

De verdeling van dit percentage over de Anjerfondsen onderling geschiedt volgens een verdeelsleutel, waarin een aantal elementen is verwerkt zoals oppervlakte, bevolking, stand van de reserve, resultaten en mogelijkheden van eigen fondswerving, verleende subsidies e.d..

ZILVEREN ANJERS

De onderscheiding werd op 2 juli 1963 door Z.K.H. de Regent uitgereikt aan:

J. B. C. M. van de Mortel, Vught, voor:

„Zijn enthousiaste, vruchtbare en rijk geschakeerde activiteiten, waarmee hij de oude gilden in Noord-Brabant uit hun kwijnend bestaan tot nieuwe bloei heeft gebracht, zijn voortdurende waakzaamheid ten opzichte van de ware aard en het positieve karakter van dit wel zeer specifieke facet van het brabantse leven, de grote kennis en het zuiver inzicht, waarmee deze pionier, voorvechter en beschermer van onmisbaar cultuurgoed reeds jaren werkt aan de inrichting en uitbouw van een gildenarchief, dat voor het gedocumenteerd vastleggen van de geschiedenis der gilden van eminent belang moet worden geacht, zijn grote verdiensten als leider en organisator van vele bijzondere manifestaties op dit gebied”.

Mr W. van Elden, 's-Gravenhage, voor:

„Zijn uit reeds vroeg tot ontwikkeling gekomen, gefundeerde en diepe belangstelling voortgesproten uiterst vruchtbare activiteiten op de terreinen van beeldende kunst en letterkunde, het eerste zowel door het stimuleren en het introduceren in Nederland van belangrijke tentoonstellingen als door zijn bijdragen op organisatorisch gebied, onder meer als lid van de Raad van Bestuur van de Stichting Nederlands Kunstbezit en als lid der Commissie van Advies voor de Dienst van Schone Kunsten der Gemeente 's-Gravenhage, het tweede in de vorm van een opmerkelijke eigen creativiteit op litterair gebied, met name als maker van spirituele en bijzonder vloeiende vertalingen van Shakespeare's sonnetten en van de middeleeuwse Carmina Burana, die hem door de inleidende studies welke hij aan zijn publicaties verbond en door andere geschriften doen kennen als een zeldzaam geworden voorbeeld van de mercator sapiens, van wie onze gouden eeuw zulke prachtige vertegenwoordigers heeft gekend.”

H. G. P. Kleijn, Amsterdam en aan *G. D. Swanenburg de Veye*, Alkmaar, voor:

„Het opbouwen van wat aanvankelijk als een hobby naast andere beroepsbezigheden begon, te weten de gemeenschappelijke belangstelling van beide heren voor de levende natuur, tot een zo hoge graad van specialistische kennis, dat deze het wetenschappelijk peil van de vakman zeer dicht benadert en in sommige opzichten zelfs overtreft en hen kon leiden tot een boekwerk, „Paddestoelen, hun vorm en kleur”, dat op grond van de deskundigheid der tekst, de oorspronkelijkheid van opzet en uitwerking en de grote visuele kwaliteiten der kleurenfotografie een internationale erkenning verwierf en reeds in zeven talen werd vertaald, aldus op waardige wijze de grote wetenschappelijke naam hooghoudend, die Nederland op dit gebied sedert Heimans en Thyse in het buitenland heeft verworven; bovendien het enthousiasme, waarmee zij door hun persoonlijk voorbeeld, hun goede raadgevingen en hun activiteiten ook op organisatorisch gebied, onder nederlandse natuurhistorici en natuurbeschermers een bovenmate stimulerende en voor- aanstaande rol hebben gespeeld.”

M. NIJHOFF-PRIJS VOOR VERTALINGEN

De jury droeg in het verslagjaar evenals in de voorafgaande jaren een tweetal kandidaten aan het Bestuur van het Prins Bernhard Fonds voor, te weten voor vertalingen *uit* het Nederlands en voor vertalingen *in* het Nederlands.

De prijzen werden toegekend aan:

Dr Giacomo Prampolini voor zijn veelomvattend vertaalwerk, neergelegd in bloemlezingen uit noord- en zuidnederlandse alsmede friese werken van proza en poëzie, voor zijn vertalingen van romans van Arthur van Schendel in het Italiaans en in het bijzonder voor zijn belangrijke bijdrage voor de kennis van de nederlandse letterkunde in zijn omvangrijke, zowel in het Italiaans als in het Spaans verschenen, Wereldgeschiedenis der Letteren,

en aan *Christiaan N. Lijsen* voor zijn vertalingen van klassiek en modern frans proza van o.m. Diderot, Stendhal en de Lautréamont, en van Camus, Sartre en Robbe-Grillet in het Nederlands.

De uitreiking vond plaats op 27 januari 1964, waarbij het gemeentebestuur van 's-Gravenhage wederom gastvrijheid verleende.

De jury was als volgt samengesteld:

Prof. Dr S. Dresden, voorzitter

Prof. Dr P. Minderaa

Adriaan Morriën

Mr E. Straat

Dolf Verspoor

Bert Voeten

J. U. Priesman, secretaris

TELEVISIEPRIJS

De Televisieprijs werd - voor de zesde en laatste keer - op 15 oktober 1963 uitgereikt in de Burgerzaal van het raadhuis te Hilversum.

De prijs werd op voordracht van de jury toegekend aan de heer *Con Nicolai* voor zijn veelzijdig werk als productie leider van een reeks cultureel zeer belangwekkende programma's.

De jury bestond uit: de heer W. Vogt, voorzitter, Mevrouw H. S. van Lelyveld-Haasse, Drs H. J. Jonker, J. M. Lücker, R. de la Rive Box, J. C. Schuller, P. M. Smedts, D. van der Stoep, Joh. Winkler en Mevrouw C. Schotel-Heijink, secretaresse.

Tot de opheffing van de prijs werd besloten omdat, bij de gestadige groei der steeds meer gevarieerde programma's één jaarlijkse prijs op basis van *alle* televisie-uitzendingen niet goed meer mogelijk wordt geacht en de verantwoording der toewijzingen dientengevolge meer en meer aan critiek zou worden blootgesteld.

Uit persreacties bleek dat velen de opheffing hebben betreurd. Verschillende suggesties werden gedaan om de prijs in gewijzigde vorm te continueren en deze bijvoorbeeld te richten op meer omliggende programma-onderdelen, te beoordelen door voor zulke onderdelen als bij uitstek deskundig te achten juryleden.

Het bestuur was echter van oordeel dat een tegemoetkoming aan dergelijke suggesties niet zou stroken met de zeer beperkte mogelijkheid waarover het Fonds beschikt met betrekking tot onder *eigen* auspiciën naar buiten tredende manifestaties. Het hoopt echter - en spant zich daarvoor ook in -, dat het mogelijk zal blijken te komen tot een nieuwe televisieprijs, op andere leest geschoeid.

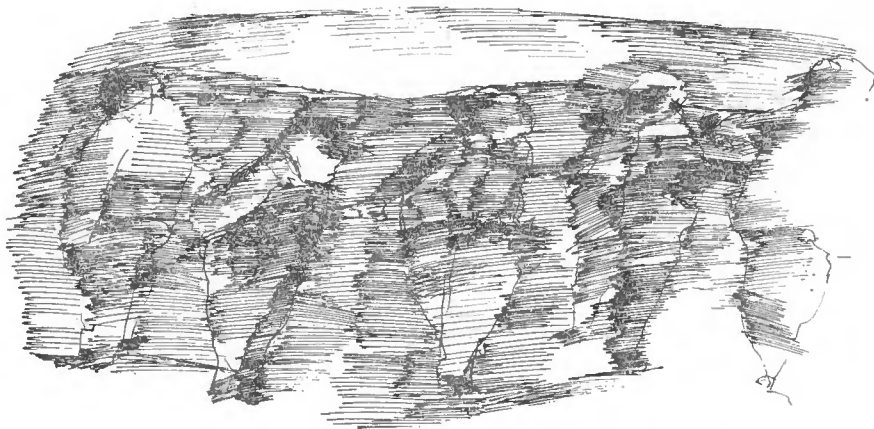
DAVID ROELLPRIJS

In het jaarverslag 1962 werd reeds melding gemaakt van het voornemen een prijs voor de beeldende kunst in te stellen.

Het Bestuur besloot in 1963 tot instelling van de „David Röellprijs” ter bekroning van het gehele oeuvre van een nederlands kunstenaar. Aan de prijs werd de naam verbonden van Jhr Dr D. C. Röell, in leven hoofddirecteur van het Rijksmuseum te Amsterdam, lid van het Dagelijks Bestuur van het Prins Bernhard Fonds.

Het ligt in de bedoeling de David Röell-prijs, groot f 6.000,—, zo mogelijk om de twee jaar toe te kennen aan een door een jury aan te wijzen kunstenaar als erkenning voor zijn uitzonderlijke bijdrage aan de nederlandse cultuur op het gebied van de beeldende kunst, de toegepaste kunsten of de architectuur.

Het Bestuur vond Dr A. F. E. van Schendel bereid het voorzitterschap op zich te nemen van de jury, welke zal zijn samengesteld uit twee vaste leden en twee wisselende leden, welke laatste worden gekozen in verband met het gebied waarop de prijs betrekking zal hebben. In de aanvang van 1964 traden Prof. Dr A. M. W. J. Hammacher en de heer C. Doelman toe als vaste leden van de jury.

II. SUBSIDIEVERLENINGEN 1963

ALGEMEEN

Het totaal generaal der subsidieverleningen van het Prins Bernhard Fonds bedroeg in 1963 f 1.541.083,31 (in 1962 f 1.271.261,53).

Het laat zich aanzien, dat een dergelijk jaartotaal — het hoogste dat tot dusverre door het Fonds werd bereikt — in 1964 niet zal kunnen worden overtroffen, om redenen welke reeds op de eerste bladzijde van de Inleiding werden aangeduid.

Uit onderstaande overzichten blijkt, dat de omvang en het aantal der in 1963 toegevozen landelijke subsidies weinig afwijkt van de overeenkomstige gegevens over het voorafgaande jaar. Het totaal der behandelde subsidieverzoeken steeg enigszins, waarbij opvalt, dat het aantal der afgewezen of afgevoerde verzoeken sterk toeneemt (1961: 48; 1962: 62 en 1963: 104).

De 14 Anjerfondsen verleenden naar aantal nauwelijks meer subsidies dan in 1962; de omvang der toewijzingen daarentegen nam gemiddeld met circa 20 % toe.

Wat de percentages betreft van verdeling der totaalbedragen aan toegekende subsidies naar de verschillende categorieën, zij er op gewezen, dat deze percentages slechts een benadering inhouden. Met name de categorie B (Kunst) heeft talrijke vertakkingen in de vier andere sectoren, in het bijzonder in de categorieën E en F.

In talrijke gevallen wordt voorts het advies van meer dan één Commissie verzocht.

SUBSIDIEVERLENINGEN

	1963	1962
Prins Bernhard Fonds	f 659.232,50	f 664.146,85
Anjerfondsen	„ 782.550,81	„ 582.110,68
	f 1.441.783,31	f 1.246.257,53
Rekening Derden	„ 83.750,—	„ 15.150,—
Reiman de Bas Fonds	„ 13.300,—	„ 9.500,—
Gerard Hordijk Fonds	„ 2.250,—	„ 354,—
Totaal generaal Stichting P.B.F.	f 1.541.083,31	f 1.271.261,53

BEHANDELDE SUBSIDIEVERZOEKEN

<i>Prins Bernhard Fonds</i>	1963	1962
Toegewezen voor projecten van overwegend landelijke aard	186	(186)
Afgewezen of afgevoerd	104	(62)
Aangehouden	1	(5)
Door P.B.F. overgedragen aan Anjerfondsen	87	(105)
Niet onder de doelstellingen vallend	24	(34)
	402	(392)

<i>Anjerfondsen</i>	1963	1962
Toegewezen voor projecten van regionaal of plaatselijk karakter	1268	(1238)
Toegekende premies	170	(144)
Totaal generaal van het in 1963 door de Stichting toegewezen aantal subsidies	1454	(1424)

VERDELING DER TOEGEKENDE SUBSIDIES NAAR CATEGORIE

Caterogie	1963	1963	1963	1962
	landelijk %	regionaal en lokaal %	totaal %	totaal %
A. Wetenschap	11.9	2.3	8.3	8
B. Kunst	17.4	11.7	14	19
CD. Volksontwikkeling en Jeugdzaken	16.8	81.3	49.6	49
E. Overzeese Rijksdelen en Buitenland	17.9	0.5	8.4	8
F. Cultuurconservering	36	4.2	19.7	16

In de hierna volgende specificatie worden successievelijk opgesomd de subsidieverleningen door het bestuur van het *Prins Bernhard Fonds* ten laste van eigen middelen, de per Anjerfonds samengevatte en toegelichte subsidieverleningen ten laste van de eigen middelen der *Anjerfondsen*, de door het Prins Bernhard Fonds ingevolge verzoek en voor rekening van derden behandelde en afgewikkelde subsidies, de ten laste van het *Reiman de Bas Fonds* door het Prins Bernhard Fonds-bestuur op advies van de Vaste Commissie voor de Wetenschap gevoteerde subsidies en tenslotte de ten laste van het *Gerard Hordijk Fonds* op advies van de Nederlandse Federatie van Beroepsverenigingen van Kunstenaars ingewilligde verzoeken.

PRINS BERNHARD FONDS

CATEGORIE A: WETENSCHAP

Stichting Economisch Penningkabinet

een bijdrage in de aanschaf van enkele penningen en van een tweetal naslagwerken op het gebied van de penningkunde f 200,—

Mejuffrouw B. M. Baxter/Universitaire Pers Leiden

een subsidie ten behoeve van de uitgave van een studie getiteld „Albert Verwey's Translations from Shelley's Poetical Works” „ 1.000,—

Stichting Tijdschrift „Ons Wapen”

een bijdrage in de kosten van uitgave van het boekwerk „De geschiedenis van het Wapen der Koninklijke Marechaussée” samengesteld door de generaal-majoor b.d. Mr W. van den Hoek „ 1.000,—

Stichting tot Bevordering van de Notariële Wetenschap

een bijdrage in de aankoop van zeldzame antiquarische boeken t.b.v. de bibliotheek en de studiezaal der Stichting „ 2.500,—

Centrale Vereniging voor Openbare Bibliotheken

voor het opstellen en uitwerken van een studie over nieuwbouwplannen van bibliotheekgebouwen „ 15.000,—

Redactie Jubileumboek vijfde Eeuwfeest der Staten-Generaal

voor de uitgave van het boek „500 jaren Staten-Generaal in de Nederlanden” „ 4.000,—

Koninklijke Nederlandse Alpenvereniging

een crediet voor het aankopen van bijzondere werken t.b.v. de bibliotheek van de Vereniging „ 500,—

Broederschap der Candidaat-Notarissen

als bijdrage in de kosten van het in boekvorm uitgeven van een serie tijdschriftartikelen betreffende het zesde boek van het Burgerlijk Wetboek „ 590,—

Physiologische Hoogte-expeditie van de Katholieke Universiteit Nijmegen

een bijdrage ten behoeve van een filmdocumentaire betreffende physiologische experimenten op de Monta Rosa „ 1.000,—

Sociaal Historische Studiekring

een bijdrage teneinde het verschijnen van het Mededelingenblad in 1963 mogelijk te maken „ 750,—

Transporteren: f 26.540,—

	Transport: f	26.540,—
<i>Fundatio Hondius</i>		
een bijdrage ten behoeve van een herdenkingstentoonstelling in het Amsterdams Historisch Museum De Waag te Amsterdam t.g.v. de 400ste geboortedag van de kartograaf Jodocus Hondius	„	1.000,—
<i>Congrescommissie van het Rotterdamsch Studenten Corps</i>		
een bijdrage in de kosten van een congres over het onderwerp „Onder- wijs in de Ontwikkelingsgebieden”, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Nederlandsche Economische Hoogeschool	„	1.000,—
<i>Stichting Museum voor Gooi en Omstreken</i>		
een bijdrage om een wetenschappelijke publicatie over archeologie, geologie en geschiedenis van het Gooi mogelijk te maken	„	750,—
<i>Stichting Joods Maatschappelijk Werk</i>		
als bijdrage in de kosten van een demografische enquête m.b.t. de joodse volksgroep in Nederland	„	3.000,—
<i>Stichting Cultuurgeschiedenis van de Nederlanders Overzee</i>		
een bijdrage in de kosten van de eerste tentoonstelling van de Stichting in het Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam	„	15.000,—
<i>Drs L. Ross/Uitg. L. J. C. Boucher</i>		
een bijdrage in de kosten van een litterair-wetenschappelijke uitgave getiteld „De fabels van Lokman, naar het Latijn van Thomas Erpenius” ..	„	1.500,—
<i>Vereniging tot Bevordering der Kennis van de Antieke Beschaving</i>		
een bijdrage in de kosten van een bijzondere editie van het jaarlijks Bulletin, te verschijnen ter gelegenheid van de 80ste verjaardag van Prof. Dr A. W. Bijvanck	„	5.000,—
<i>K. W. Kruijswijk/G. B. van Goor Zonen's Uitgevers Maatschappij N.V.</i>		
een bijdrage in de kosten van uitgave van een „Algemene Historie en Bibliografie van het Damspel”	„	2.500,—
<i>Prof. Dr P. H. van Laer/J. B. Wolters' Uitgevers Maatschappij N.V.</i>		
een deelname in de uitgave van een herdruk van „Vreemde Woorden in de Sterrenkunde”	„	2.250,—
<i>Mevrouw Dr Mea Nijland-Verwey/Polak en van Gennep Uitgevers- Maatschappij N.V.</i>		
een garantie ten behoeve van de eerste uitgave van de documenten, be- trekking hebbende op de relatie tussen Albert Verwey en Stefan George ..	„	5.000,—
<i>Dr L. Gans/N.V. A. Oosthoek's Uitgevers Maatschappij</i>		
een garantie teneinde de uitgave mogelijk te maken van „Nieuwe Kunst, de Nederlandse Bijdrage tot de Art Nouveau” door Dr L. Gans	„	10.000,—
	Transporteren: f	73.540,—

	Transport:	f	73.540,—
<i>Prof. Dr W. J. Buma / J. B. Wolters' Uitgevers Maatschappij N.V.</i>			
een bijdrage in de kosten van uitgave van een Fries—Deens en een Deens—Fries woordenboek	„		5.000,—
<i>Ir J. A. van der Loeff</i>			
een bijdrage in diverse kosten verbonden aan een studie over leven en werk van Cornelius van Engelen	„		800,—
Totaal Categorie A:		f	79.340,—
		(1962: f 90.754,07)	

CATEGORIE B: KUNST

Comité Anton van Duinkerken

een bijdrage in de kosten van opvoering van het toneelstuk „Wereld-orgel” van Anton van Duinkerken t.g.v. diens 60ste verjaardag f 931,95

Pieter Defesche

voor een catalogus in de z.g. Museumreeks van een tentoonstelling van Pieter Defesche (in samenwerking met het Anjerfonds Limburg) „ 900,—

Stichting „'s-Hertogenbosch Muziekstad”

een drietal beurzen teneinde nederlandse zangers of zangeressen in staat te stellen deel te nemen aan de internationale zomercursus voor vocalisten 1963 te Vught (in samenwerking met het Anjerfonds Noord-Brabant) „ 900,—

alsmede een bijdrage in de kosten van uitvoering van de opera „Gli Orazi e Curiazi” van Cimarosa „ 2.000,—

Mevrouw E. Szentkereszt

voor de vertaalkosten van nederlandse poëzie voor een samen te stellen franse anthologie van europese poëzie „ 1.000,—

Alphons Diepenbrock Fonds

voor het doen calligraferen en vervolgens vermenigvuldigen van de compositie „Hymne aan Rembrandt” van Alphons Diepenbrock „ 4.620,—

International Society for Contemporary Music, sectie Holland

voor de uitgave van het programmaboek bij het in 1963 in Nederland gehouden internationale muziekfeest „ 5.000,—

Huldigingscomité Hildo Krop

een bijdrage bestemd voor de huldiging van Hildo Krop in 1964 ter gelegenheid van diens 80ste verjaardag „ 2.500,—

Vereniging Hofwijck

een bijdrage voor het tot stand komen van een aan Constantijn en Christiaan Huygens gewijde tentoonstelling in het Huygensmuseum Hofwijck, t.g.v. het 50-jarig bestaan der Vereniging „ 5.000,—

Stichting Gaudeamus

een prijs voor het Nationaal Concours voor vertolkers van hedendaagse muziek in 1964 „ 1.000,—

alsmede een prijs voor de beste nederlandse compositie in het kader van de Internationale Muziekweek 1965 „ 1.000,—

Transporteren: f 24.851,95

	Transport: f	24.851,95
<i>Comité Wageningen 700 jaar Stad</i>		
als bijdrage in de kosten van catalogi en affiches voor een openlucht-tentoonstelling van beeldhouwwerken t.g.v. het 700-jarig bestaan van de stad Wageningen (door tussenkomst van en in samenwerking met het Anjerfonds Gelderland)	„	2.000,—
<i>Commissie Monument bij „Oosterwei”</i>		
een bijdrage in het tot stand komen van een beeldhouwwerk van wijlen Prof. L. O. Wenckebach bij het complex „Oosterwei” te Gouda (door tussenkomst van en in samenwerking met het Anjerfonds Zuid-Holland) ..	„	1.250,—
<i>Stichting Academie '63</i>		
een startsubsidie ten behoeve van de Zomeracademie '63 (in samenwerking met het Anjerfonds Noord-Holland)	„	8.500,—
<i>Theatrum, Toneelgroep van de Universitaire Gemeenschap Utrecht</i>		
een bijdrage in de kosten verbonden aan de opvoering van Vondel's Adonias	„	1.500,—
<i>Nederlands Letterkundig Museum en Documentatiecentrum</i>		
voor de aankoop van een modern bandopname-apparaat teneinde stemmen van letterkundigen vast te leggen en te reproduceren (door tussenkomst van het Anjerfonds 's-Gravenhage)	„	1.300,—
<i>Henri Arends/Jugendconcert</i>		
als bijdrage ter dekking van de kosten van organisatie van een educatief jeugdcconcert door het Noord-Hollands Philharmonisch Orkest	„	2.000,—
<i>Organisatie Commissie Kongres Kerk en Kunst</i>		
voor de uitgave van een programmaboekje bij het Kongres Kerk en Kunst	„	250,—
<i>Ensemble „Benedetto Marcello”</i>		
een bijdrage in de voorbereidende kosten, verbonden aan de opname van de langspeelplaat „Hollandse Meesters”	„	984,—
<i>Stichting het Nederlands Studenten Orkest</i>		
voor het verstrekken van een opdracht aan de componist Robert Hep-pener tot het schrijven van een symphonisch werk voor de tournee 1964 ..	„	1.500,—
<i>Professor Dr G. van der Leeuw-Stichting</i>		
een bijdrage teneinde het verstrekken van een meervoudige opdracht aan een aantal architecten en beeldende kunstenaars voor een kerkontwerp voor het conferentie- en vormingscentrum „Kerk en Wereld” te Drie-bergen mogelijk te maken	„	10.000,—
alsmede een garantie	„	19.000,—
	Transporteren: f	73.135,95

Transport: f 73.135,95

Stichting Nederlands Dans Theater

een subsidie voor uitbreiding van de belichtings-apparatuur en voor aanschaf van toneelgordijnen „ 10.184,—

Will Spoor

een startsubsidie teneinde de mimegroep o.l.v. Will Spoor in staat te stellen introductie-voorstellingen te geven (in samenwerking met het Anjerfonds Amsterdam) „ 500,—

Nederlandsche Haendelveeniging

een bijdrage voor de aanschaf van de orkestpartituur ten behoeve van de uitvoering van het oratorium „Belzasar” „ 400,—

Uitgeverij de Bezige Bij

voor de kosten van vertaling in het Engels van Bert Schierbeek's „Een groot dood dier” door John Vandenbergh „ 750,—

Comité Herdenkingstentoonstelling Charles Roelofs

een bijdrage voor de catalogus bij de herdenkingstentoonstelling van werken van Charles Roelofs in het Stedelijk Museum te Amsterdam ... „ 1.000,—

*Mevrouw Mr H. van Dam van Isselt, Mejuffrouw C. van Schendel/
E. M. Querido's Uitgeverij N.V.*

voor de nederlands-talige en geannoteerde volledige uitgave van Benvenuto Cellini's autobiografie „La Vita” „ 7.584,—

Vereniging tot Bevordering der Grafische Kunst „De Grafische”

een bijdrage voor de uitgave van een „prentenboek” van de tekens van de dierenriem, waaraan 22 grafici medewerking verleenden „ 500,—

Comité Shakespeare Herdenking 1964, Universiteit van Amsterdam

een bijdrage ten behoeve van de vertaling door Hugo Claus van Shakespeare's Henry V „ 3.000,—

Toneelgroep „Het Masker”

een bijdrage in de kosten van inrichting van een micro-theater te 's-Gravenhage (door tussenkomst van en in samenwerking met het Anjerfonds 's-Gravenhage) „ 5.000,—

Steun aan Tentoonstellingen van Hedendaagse Nederlandse Beeldende Kunst in het Buitenland

een crediet ten behoeve van incidentele uitkeringen voor bovenomschreven doel „ 5.000,—

In 1963 werd uit dit crediet de volgende steun verleend:

Frits Vanèn: een bijdrage in de kosten van een tentoonstelling van schilderijen en grafiek in de Galerie Du Damier te Parijs.

Transporteren: f 107.053,95

Transport: f 107.053,95

Stichting „Oudezijds 100“: een bijdrage ten behoeve van een tentoonstelling van religieuze kunst door zes nederlandse kunstenaars, getiteld „Carrefour“, in de Galerie „Oberlin“ te Straatsburg.

Armando, Henk Peeters en Schoonhoven: een bijdrage in de transportkosten van kunstwerken voor groepstentoonstellingen te Zagreb, Triëst, Milaan en San Marino.

R. Bierman: een bijdrage in de voorbereidingskosten van een tentoonstelling in de Galleria della Ore te Milaan.

Groep „Barokke Abstractie“: een bijdrage in de kosten van publicatie van een geïllustreerd boekje bij tentoonstellingen in het buitenland van deze uit vier Nederlanders bestaande groep.

G. Verdijk: een bijdrage in de kosten van een catalogus bij tentoonstellingen te Luik, Brussel, Witten en Londen.

Rik van Bentum: een bijdrage in de kosten van een catalogus bij een tentoonstelling te Minneapolis (U.S.A.).

Sodalitium Studiosorum Musicum „J. Pzn. Sweelinck“

een bijdrage voor een opdracht aan Hans Osieck tot het componeren van een celloconcert t.g.v. het 17de lustrum van Sodalitium „ 950,—

Stichting Amsterdams Toneel Gezelschap „Nederlandse Comedie“

een bijdrage in de kosten van de ter gelegenheid van de Herman Heyermans-herdenking georganiseerde tentoonstelling „ 2.500,—

Vereniging Quellinus

een bijdrage voor het verrichten van een onderzoek door Professor Pieter Brattinga als voorbereiding voor een monografie over de kunstenaar Piet Zwart „ 5.000,—

Totaal Categorie B: f 115.503,95

(1962: f 160.623,35)

CATEGORIE CD: VOLKSONTWIKKELING EN JEUGDZAKEN

Katholieke Studentenvereniging Sanctus Virgilius

een garantie t.b.v. de uitgave van „De Welvaartsstaat”, verslag van het congres t.g.v. het 13de lustrum der Vereniging f 1.000,—

Organisatie van Studenten in de Geschiedenis in Nederland

een garantie voor het congres met als thema „Enige aspecten in de eenwording van Europa” „ 627,—

Werkcentrum voor Leketoneel en Creatief Spel

een aanvullende bijdrage teneinde een herhaling van de manifestaties t.g.v. het 10-jarig bestaan mogelijk te maken „ 1.000,—

alsmede voor de aanschaf van een bandrecorder en een versterkingsinstallatie ten gebruike van de werkgroep „ 1.000,—

Juridische Faculteitsvereniging Groningen

als bijdrage in de kosten van het Landelijk Juridisch Congres over het onderwerp „Volkenrecht en Wereldvrede” „ 750,—

Stichting Nederlands Filminstituut

voor de aanschaf van apparatuur t.b.v. cursisten van de Nederlandse Filmacademie „ 2.765,—

Federatie van Nederlandse Zangersbonden

een bijdrage voor de uitzending van nederlandse koren naar het buitenland „ 5.000,—

Koninklijke Nederlandse Federatie van Harmonie- en

Fanfaregezelschappen

als bijdrage in de kosten van uitzending van vooraanstaande nederlandse muziekkorpsen in 1963 en in 1964 naar het buitenland „ 10.000,—

Stichting Volkshogeschool Bergen

voor de uitbreiding en verbetering der voor culturele doeleinden bestemde ruimten in de gebouwen „De Zandhoeve” en „’t Oude Hof” te Bergen N-H. „ 16.000,—

Nederlandse Jeugdgemeenschap sectie Jeugdzorg

een bijdrage in de publicatiekosten van een op ruime schaal te verspreiden boekje „Leven en laten leven” „ 10.000,—

Katholieke Vereniging voor Volkszang, Volksdans en Huismuziek

voor het aanschaffen van een Orff-instrumentarium ten dienste van jeugdmuziekweken en teneinde het gebruik ervan bij de algemeen muzikale vorming te stimuleren „ 2.546,70

Transporteren: f 50.688,70

	Transport:	f	50.688,70
<i>Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk</i>			
voor de aankoop van een fotoreproductie-apparaat en van een geluids-filmprojector	„	5.000,—	
<i>Bond van Christelijke Oranje Jeugdverenigingen „Oranje Garde”</i>			
als bijdrage in de aanschaffingskosten van een schrijfmachine en van een stencilmachine	„	950,—	
<i>Bond van Gereformeerde Jeugdverenigingen</i>			
een bijdrage in de kosten van uitgave van een herdenkingsnummer van het weekblad „Jong Gereformeerd” t.g.v. het 75-jarig bestaan van het gereformeerd jeugdwerk	„	5.000,—	
<i>Nederlandse Vereniging voor het Poppenspel</i>			
voor de uitgave van een speciaal propagandanummer van het periodiek „Wij Poppenspelers”	„	2.000,—	
<i>Nederlandse Vereniging voor de Volkszang</i>			
een bijdrage in de kosten van de Volkszangweek 1963	„	3.000,—	
<i>Festival voor de Werkende Jeugd</i>			
voor de programma's bij het tweede Festival voor de Werkende Jeugd te Tilburg (in samenwerking met het Anjerfonds Noord-Brabant)	„	1.000,—	
<i>Raad voor de Nederlandse Volkszang</i>			
een bijdrage in de kosten van een conferentie over volkslied en volksmuziek voor muzikleraren aan kweekscholen	„	500,—	
<i>Stichting Cinestud</i>			
een garantie ten behoeve van de Internationale Film Studie Dagen 1963 (door tussenkomst van de Fondation Européenne de la Culture)	„	2.000,—	
<i>Nationale Stichting voor Mater Amabilisscholen</i>			
een bijdrage in de kosten van een voor informatieve en propagandistische doeleinden bestemde tentoonstellingsstand	„	1.000,—	
<i>Commissie voor de Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek</i>			
een tegemoetkoming in de kosten van organisatie van het in oktober 1963 te Delft gehouden jeugdboekencongres	„	1.000,—	
<i>Contact-commissie voor het Amateurtoneel</i>			
voor het uitschrijven van een wedstrijd voor de beste opvoering van een nederlands toneelstuk door een amateurtoneelvereniging	„	1.000,—	
<i>Oecumenische Jeugdraad in Nederland en de Katholieke Jeugdraad voor Nederland</i>			
een bijdrage in de kosten van een balletvoorstelling in het kader van het in september 1963 gehouden Nationaal Oecumenisch Jongerencongres	„	1.000,—	
	Transporteren:	f	74.138,70

	Transport: f	74.138,70
<i>Stichting Nederlandse Volksdansraad</i>		
een bijdrage voor de uitgave van een leidraad bij cursussen tot opleiding van volksdans-leiders	„	2.000,—
<i>Bond van Nederlandse Volksuniversiteiten</i>		
voor onderzoek en voorlichting betreffende een nieuw cursustype en voor de verbreiding daarvan in de jaren 1963 en 1964	„	6.000,—
<i>Nederlandse Jeugdbond ter Bestudering van de Geschiedenis</i>		
voor de aanschaf van een schrijfmachine en van een diaprojector	„	1.614,20
<i>Nieuwe Vereniging van Vrouwelijke Studenten te Utrecht</i>		
een bijdrage in een onderdeel van de restauratie van het clubgebouw der Vereniging	„	1.500,—
<i>Stichting Informatiedienst inzake Lectuur, IDIL</i>		
een bijdrage in de uitgave van een voor jeugdige lezers bestemde catalogus van werken uit de nederlandse- en wereldlitteratuur	„	4.000,—
<i>Stichting Nieuw Jeugdtheater</i>		
een bijdrage voor de inrichting van kleedkamers en voor de lichtregeling in het gebouw Diligentia te 's-Gravenhage t.b.v. het Shakespeare-festival in 1964	„	7.000,—
<i>Stichting Nederlandse Bond van Accordeonverenigingen</i>		
voor de aanschaf van een bandrecorder ten dienste van concoursen, congressen en muzikale besprekingen	„	700,—
<i>Nederlandse Unie van Speeltuin Organisaties</i>		
een bijdrage in het honorarium van de auteur van een studie over de hedendaagse inrichting van speeltuinen	„	800,—
<i>Maatschappij tot Nut van 't Algemeen</i>		
een bijdrage in de financiering van een herziene druk van het handboek „Vorming”	„	4.750,—
<i>Compositie-opdrachten amateuristische muziekbeoefening</i>		
een bijdrage ten behoeve van het geven van opdrachten tot het componeren van oorspronkelijke muziek voor o.m. accordeon-, fanfare- en harmonieorkesten (door tussenkomst van en in samenwerking met het Anjerfonds 's-Gravenhage)	„	1.000,—
<i>Studenten Vereniging voor Internationale Betrekkingen N.S.W.</i>		
een bijdrage in de kosten van een ter gelegenheid van het derde lustrum te organiseren internationale conferentie	„	500,—
	Transporteren: f	104.002,90

	Transport:	f 104.002,90
<i>Nederlandse Staatskundige Studenten Federatie</i>		
een bijdrage in de kosten van een congres over het onderwerp „De Demokratie in West-Europa”	„	1.000,—
<i>Interacademiale Federatie van Nederlandse Verenigingen van Studenten in de Culturele Anthropologie en de Sociologie der niet-Westerse Volken</i>		
een bijdrage ten behoeve van de uitgave van een speciaal nummer van het tijdschrift „Kula”	„	500,—
<i>Stichting Het Nederlandsch Belasting Museum</i>		
voor de aanschaf van een bandrecorder ten behoeve van rondleidingen in het Museum	„	698,—
Totaal Categorie CD		f 106.200,90
(1962: f 142.654,33)		

CATEGORIE E: OVERZEESE RIJKSDELEN EN BUITENLAND

Vereniging Jeugd en Muziek

een garantie voor het in 1964 te geven concert door het Internationaal Jeugdorkest tijdens het congres van de Fédération Internationale des Jeunesses Musicales (garantie verleend in samenwerking met de Fondation Européenne de la Culture) f 20.000,—

Algemeen Nederlands Verbond

een bijdrage t.b.v. de bevordering van de nederlandse taal en cultuur in Frans-Vlaanderen „ 3.000,—

Nederlandse Vereniging te Port Elizabeth, Zuid-Afrika

een bijdrage voor de aanschaf van nederlandse boeken voor de bibliotheek „ 1.000,—

Stichting Internationaal Toonkunstenaarscentrum „Eduard van Beinum”

als bijdrage in de kosten van het in 1963 uit te voeren gedeelte van een „tweejaarsplan”, hetwelk beoogt het op europees niveau organiseren van contact- en studiebijeenkomsten voor jonge musici (subsidie verleend in samenwerking met de Fondation Européenne de la Culture) „ 40.000,—

Nederlands Comité van de International Recreation Association

een bijdrage voor het werk van de IRA op het gebied van volksoontwikkeling en jeugdwerk in alle delen van de wereld „ 1.000,—

Bureau Européen de l'Education Populaire

voor de zgn. „Meeting Europe” cursussen welke ten doel hebben d.m.v. door de europese volkshogescholen georganiseerde conferenties het gevoel van europese saamhorigheid bij de jongere generatie te bevorderen (subsidie verleend in samenwerking met de Fondation Européenne de la Culture) „ 10.000,—

Carnegie Stichting

als bijdrage voor een tentoonstelling t.g.v. het 50-jarig bestaan van het Vredespaleis „ 5.000,—

en als garantie voor dit doel „ 5.000,—

Prins Bernhard Fonds Suriname

een subsidie teneinde het voortbestaan van het door het Bureau Volkslectuur te Paramaribo uitgegeven culturele tijdschrift „Soela” te verzekeren „ 5.000,—

Surinaamse Jongerenvereniging „Manan”

een bijdrage in de kosten van een gedenkboek getiteld „Van Brits-Indisch Emigrant tot Burger van Suriname” „ 1.000,—

Transporteren: f 91.000,—

	Transport:	f 91.000,—
<i>Europese Academie Week Amsterdam</i>		
een bijdrage bestemd voor culturele activiteiten gedurende de door studerende jongeren van Europa bijgewoonde academische week aan de Amsterdamse Universiteiten (subsidie verleend in samenwerking met de Fondation Européenne de la Culture)	„	3.000,—
<i>Amsterdamsche Studenten Tooneelvereniging</i>		
als bijdrage in de kosten van deelneming aan het Internationaal Cultureel Studenten Festival 1963 te Istanbul	„	500,—
<i>Bijzondere Studentenexcursies</i>		
een reservering ten behoeve van zeer bijzondere studentenexcursies die niet uit normale bronnen kunnen worden bekostigd	„	5.000,—
Uit deze reserve werd in 1963 de volgende steun verleend:		
<i>Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden:</i>		
een bijdrage voor een studiereis van ouderejaars studenten in de biologie naar Noorwegen teneinde een deel van het noorse fjordengebied in studie te nemen, zoölogisch materiaal te verzamelen en onderzoeken in de arctische en subarctische wateren te verrichten.		
<i>Derdejaars Studenten aan de Technische Hogeschool Delft, Afdeling der Bouwkunde:</i>		
een bijdrage in de kosten van een reis naar Marokko ter bestudering en documentering van die woonvormen, die in de moderne stedenbouw aan de kasba-gedachte zijn ontsproten.		
<i>Vereniging van Studenten in de Politieke en Sociale Wetenschappen aan de Vrije Universiteit te Amsterdam:</i>		
een bijdrage in de kosten van een excursie naar de Europese en internationale instellingen te Parijs en Luxemburg o.l.v. Prof. Dr G. Kuiper Hzn en Prof. Dr G. Kuypers.		
<i>Algemene Studenten Vereniging Amsterdam:</i>		
een bijdrage in de kosten van deelneming van een delegatie van Amsterdamse studenten aan het „European Seminar” te Leeds in 1963.		
<i>Dutch Festival Scarborough</i>		
voor de culturele manifestaties gedurende het Dutch Festival te Scarborough, Engeland, hetwelk in 1963 aan de provincie Friesland werd gewijd (door tussenkomst van en in samenwerking met het Anjerfonds Friesland)	„	1.000,—
<i>Stichting Yad Washem te Jeruzalem</i>		
een bijdrage in de aankoopkosten van een kleinmodel van het beeld „De dokwerker” van Mari Andriessen ter plaatsing in de herdenkingshal van het documentatiecentrum Yad Washem te Jeruzalem	„	775,—
Transporteren:		f 101.275,—

	Transport: f 101.275,—
<i>Stichting „Het Nationale Ballet“</i> een bijdrage in de kosten van een tournee van het ballet door Zuid-Amerika in 1964	„ 5.000,—
<i>Nederlandse Himalaya Expeditie 1964</i> een bijdrage voor de aanschaf van foto- en filmapparatuur, films en tenten ten behoeve van een expeditie die ten doel heeft de berg Manaslu te beklimmen	„ 3.200,—
<i>Stichting 20ste Internationaal Esperanto Jeugdcongres i.o.</i> een garantie t.b.v. de vervaardiging van een congresboekje bij het in 1964 te houden Internationale Jeugdcongres	„ 1.000,—
<i>Kongres „Latijns Amerika“</i> voor een internationale bijeenkomst in 1964 ter bestudering van de ontwikkeling van Latijns Amerika	„ 1.000,—
<i>Stichting Scapino Balletgroep voor de Jeugd</i> een aanvullende garantie voor een reis naar en voor het optreden in New York en Washington van het ballet	„ 4.000,—
<i>Speelfilm „Plantage Tamarinde“</i> een bijdrage in de kosten van voorbereiding der productie van bovengenoemde film; hiervoor werd aangewend de voor het P.B.F. bestemde opbrengst van de galavoorstelling van de film Lawrence of Arabia	„ 3.697,37
Totaal Categorie E: f 119.172,37	
(1962: f 88.060,—)	

CATEGORIE F: CULTUURCONSERVERING

Door tussenkomst van de Vereeniging Rembrandt

voor de aankoop van een beeld van Aristide Maillol, „l'Air", ten behoeve van het <i>Rijksmuseum „Kröller-Müller"</i> te Otterlo	f 25.000,—
voor de aankoop van een model van het toneel van de Stadsschouwburg uit 1781 vervaardigd door Pieter Barbiers Pzn, met 14 stel decoraties, ten behoeve van de Vereniging „ <i>Het Toneel Museum</i> " te Amsterdam ..	„ 10.000,—
voor de aankoop van een Maya-reliëf uit de 8ste eeuw, afkomstig uit de tempelgroep bij Yaxchilan, Mexico, ten behoeve van het <i>Rijksmuseum voor Volkenkunde</i> te Leiden	„ 16.000,—
voor de aankoop van een schilderij van C. van Everdingen, voorstellende het slot Zuylen in de 17de eeuw, ten behoeve van de Stichting „ <i>Slot Zuylen</i> "	„ 5.000,—
voor de aankoop van een schilderij van Jan Wellens de Cock met voorstellingen uit het leven van de H. Antonius, ten behoeve van het Stedelijk Museum „ <i>De Lakenhal</i> " te Leiden	„ 25.000,—
voor de aankoop van een 18de eeuwse Maastrichts-Luikse buffetvitrine ten behoeve van het <i>Bonnefantienmuseum</i> te Maastricht (in samenwerking met het Anjerfonds Limburg)	„ 10.000,—

Vereeniging tot Behoud van Molens in Nederland „De Hollandsche Molen"

een bijdrage in de verplaatsings- en herbouwkosten van de windmolen te Gasselternijveen	„ 2.000,—
een bijdrage in de restauratiekosten van de korenmolen te Rockanje ...	„ 1.100,—
een bijdrage in de restauratiekosten van de stellingmolen te Gapinge (Walcheren)	„ 1.620,—
een bijdrage in de restauratiekosten van de korenmolen te Milheeze ...	„ 4.492,64
een bijdrage in de restauratiekosten van de windmolen te Afferden, Gemeente Druten	„ 1.763,—

Stichting „Het Utrechts Landschap"

een bijdrage in de aankoopsom van een landschappelijk en natuurwetenschappelijk belangrijk perceel bosgrond op de Grebbeberg	„ 30.000,—
--	------------

Kerkvoogdij van de Ned. Hervormde Kerk te Zeerijp (Gr.)

een bijdrage in de restauratiekosten van de uit de 14de eeuw daterende romano-gothische kruiskerk	„ 2.000,—
---	-----------

Transporteren: f 133.975,64

	Transport: f 137.975,64
<i>Door tussenkomst van de Nederlandse Kastelenstichting</i>	
voor de definitieve voltooiing van de museum-inrichting van het kasteel Roosendaal ten behoeve van het Institut International des Châteaux Historiques	„ 10.000,—
een bijdrage in de kosten van vernieuwing van de elektrische installatie in het slot Zuylen	„ 9.000,—
<i>Vereniging Hendrick de Keyser</i>	
een bijdrage in de aankoop van twee midden 18de eeuwse percelen in Amsterdam	„ 29.602,12
een bijdrage in de aankoop van een uit de tweede helft van de 16de eeuw daterend pand te Hasselt	„ 3.777,52
een bijdrage in de aankoop van een vroeg 17de eeuwse huis te Dokkum	„ 10.000,—
een bijdrage in de aankoop van een uit circa 1700 daterend pand te Harlingen	„ 5.500,—
<i>Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde</i>	
een bijdrage in de aankoopsom van een aantal aquarellen en tekeningen van de hand van E. Hardouin ter aanvulling van de prentenverzameling	„ 1.000,—
<i>Het Fries Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde</i>	
een bijdrage in de aankoopsom van 18de eeuwse kristallen kronen ten behoeve van de tentoonstellingsruimte voor het friese zilver in het <i>Fries Museum</i> te Leeuwarden (door tussenkomst van en in samenwerking met het Anjerfonds Friesland)	„ 3.500,—
<i>Stichting „Verhildersum”</i>	
een bijdrage in de restauratiekosten van de uit de 17de eeuw daterende borg „Verhildersum” te Leens (Gr.)	„ 1.000,—
<i>Evangelisch Lutherse Gemeente te Middelburg</i>	
een bijdrage in de kosten van restauratie van het vroeg 18de eeuwse Duyschot-orgel in de Lutherse Kerk te Middelburg	„ 5.000,—
<i>Kerkvoogdij Ned. Hervormde Kerk te Huizinge</i>	
voor de restauratie van de toren bij de uit de 13de eeuw daterende kerk	„ 2.000,—
<i>Stichting Veere</i>	
een bijdrage in de restauratiekosten van de Cisterne te Veere	„ 5.400,—
<i>Genootschap voor Geschiedenis, Wiskunde en Natuurwetenschappen</i>	
ten behoeve van de aankoop van een uitgebreide collectie medico-historische portretten, prenten, boeken en andere documenten van Dr J. G. de Lint voor het <i>Rijksmuseum voor de Geschiedenis der Natuurwetenschappen</i> te Leiden	„ 10.000,—
Transporteren: f 233.755,28	

Transport: f 233.755,28

Kerkvoogdij van de Hervormde Gemeente te Boven-Leeuwen

een bijdrage in de restauratiekosten van het achtkantige koepelkerkje
uit de 18de eeuw „ 5.000,—

Van Sypesteyn Stichting

een bijdrage in de kosten van restauratie van een viertal 17de eeuwse
portretten van Johan, Cornelis en Jacob de Witt „ 260,—

Totaal Categorie F: f 239.015,28

(1962: f 182.055,10)

ANJERFONDSEN

Anjerfondsen Groningen

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 72.407,22

Aantal toegezegde subsidies 85, waarvan 1 in categorie A (Wetenschap), 5 in categorie B (Kunst), 69 in categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken), 1 in categorie E (Buitenland) en 9 in categorie F (Cultuurconservering).

Om redenen, uiteengezet in het jaarverslag 1962, bleef in genoemd jaar de omvang der bestedingen ver beneden het gebruikelijke peil. Het bestuur van het Anjerfonds kon mede als gevolg hiervan in het verslagjaar overgaan tot een aanmerkelijk ruimer subsidiëring aan meer en gevarieerder projecten.

De subsidie in de categorie Wetenschap betrof een bijdrage van f 300,— t.b.v. een driedaags congres te Groningen van de Bond van Neerlandici over het thema „De Neerlandicus en het Toneel uit de 16de t/m de 18de eeuw”.

In de categorie Kunst is vermeldingswaard het initiatief van Galerie Waalkens te Finsterwolde tot het doen plaatsvinden van een openlucht-tentoonstelling van moderne beeldhouwwerken. Het Anjerfonds steunde dit initiatief met een bijdrage van f 600,—. Het Grunneger Genootschap ontving een subsidie van f 1.000,— voor de uitgave van een bloemlezing uit de werken van de 100 jaar geleden geboren Geert Teis.

Zoals uit de hieronder volgende verslagen der Anjerfondsen zal blijken, neemt in de gewesten alsook bij de grootstedelijke Anjerfondsen in het subsidiebeleid de sector Volksontwikkeling en Jeugdzaken een zeer belangrijke plaats in. In Groningen beliep de subsidiëring in deze categorie een totaalbedrag van ruim f 59.000,—. Naast subsidies aan harmonie- en fanfarecorpsen t.b.v. de vernieuwing der instrumentaria, aan zangkoren en aan andere muziekverenigingen, treft men bijdragen aan voor jeugdverenigingen en dorpshuizen t.b.v. de aanschaf van boeken, grammofoonplaten, spelmateriaal e.d. alsook subsidies bestemd voor amateur toneelverenigingen, speeltuinverenigingen en volksdansgroepen. Voor de oprichting van een uitleendiscotheek te Groningen werd f 2.000,— beschikbaar gesteld; de Centrale Plattelands Bibliotheek werd in 1963 voor elk van de in totaal 9 plaatselijke filialen met f 1.500,— gesteund, terwijl voor de aanschaf van een zgn. bibliobus f 10.000,— kon worden verleend. De Groninger Culturele Gemeenschap werd in staat gesteld over te gaan tot de aanschaffing van tentoonstellingsschotten t.b.v. het verenigingsleven in de provincie en dankzij een bijdrage van f 750,— konden bijzondere voorzieningen worden getroffen voor het exposeren van de Gouden Koets in het Nationaal Rijtuigmuseum te Leek.

Twee belangrijke streekmusea, namelijk het Ommelandse Museum voor Landbouw en Ambacht in de Borg Verhildersum te Leens en het

Transporteren: f 72.407,22

Transport: f 72.407,22

museum „Het Hogeland” te Warffum, werden door het Anjerfonds — het Ommelander Museum tevens door het Prins Bernhard Fonds — in staat gesteld hun expositieruimten museaal in gereedheid te brengen. Tenslotte zij melding gemaakt van enkele bijdragen in de restauratie van historische monumenten, zoals o.m. de Martinikerk te Groningen, de Ned. Hervormde Kerk te Pieterburen en de oude kansel met klankbord in de Heilige Geest Kapel van de Ned. Hervormde Gemeente te Groningen.

Het Anjerfonds wees een aantal premies toe, te besteden binnen de doelstellingen tot een totaalbedrag van f 3.089,74

Anjerfonds Friesland

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 60.122,25

Aantal toegezegde subsidies 142, waarvan 6 in categorie A (Wetenschap), 5 in categorie B (Kunst), 126 in categorie C/D (Volksontwikkeling en Jeugdzaken), 2 in categorie E (Buitenland) en 3 in de categorie F (Cultuurconservering).

In het begin van elk jaar wordt in de gewestelijke en plaatselijke pers de gelegenheid opengesteld aanvragen om subsidie uit de opbrengst van de laatstelijk gehouden Anjercollecte in te dienen. Vooral talrijke muziek- en zangverenigingen, die aan deze collecte medewerking verleenden, maken hiervan gebruik en deze verenigingen komen in het algemeen een maal in de drie jaren voor een subsidie in aanmerking. In het verslagjaar was het mogelijk aan zangverenigingen in de regel f 150,— en aan muziekverenigingen f 300,— toe te kennen. In 1962 bedroegen deze bedragen doorgaans resp. f 100,— en f 200,—. Daarnaast worden in dit verband genoemd enkele subsidies, variërend van f 100,— tot f 300,—, ten behoeve van plaatselijke bibliotheken en toneelverenigingen. De verstrekking en de publicatie van deze toekenningen vindt jaarlijks plaats in juni, teneinde de opbrengst van de komende collecte te stimuleren. In totaal werd in deze sector f 17.250,— uitgekeerd aan 90 verenigingen.

Incidenteel werden voorts subsidies verleend voor bijzondere doeleinden, Uit de onderstaande — geenszins volledige — opsomming moge de gevarieerdheid dezer doeleinden blijken.

Het Anjerfonds verleende bijdragen ten behoeve van de uitgave van wetenschappelijke publicaties van de Fryske Academy: studies over de vogelstand op Terschelling en over het Bildts dialect; de inrichting van de Oudheidkamer te Dokkum; een biografie betreffende de beeldhouwer Pier Pander t.g.v. de herdenking van diens 100ste geboortedag; de Vereniging voor Terpenonderzoek voor de uitgave van een wetenschappelijk werk over terpen; een uitgave van het boek „Gens Schotana” over de friese professoren-familie Schotanus; steun in de voorbereidingskosten van de verfilming van een friese roman door Abe Brouwer; f 3000,—

Transporteren: f 135.619,21

Transport: f 135.619,21

werd verstrekt t.b.v. de voorbereidingskosten van een cultuurhistorische expositie in het Fries Museum t.g.v. de nationale herdenking 1813-1963; de inrichting van een beeldcollectie van het friese costuum werd mogelijk gemaakt; de bond van friese kunstenaars werd gesteund, terwijl voor bijzondere nummers, resp. voor de instandhouding, van periodieken in de friese taal, zoals „De Gouden Tijd”, „Fryske en Frij” en „De Flits” eveneens bijdragen werden verleend.

Voorts worden hier vermeld subsidies voor koorlitteratuur en composities voor zangkoren, voor bijzondere concerten, toneeluitvoeringen, en voor de aanschaf van muziekinstrumenten door excellerende korpsen; financiële medewerking aan de beoefening in oecumenisch verband van kerkelijke liederen in de friese taal, aan een landelijke ontmoeting van jeugdensembles en aan het houden van jeugddagen op cultureel gebied. Leeszalen en bibliotheken werden gesteund, de aanschaffing van een basisdecor voor het amateurtoneel werd mogelijk gemaakt.

Het Anjerfonds verleende voor de vertegenwoordiging van de provincie Friesland bij het Dutch Festival te Scarborough (Engeland) een bijdrage van f 2.500,—. Het Prins Bernhard Fonds stelde voor dit doel eveneens een bedrag beschikbaar.

Het Natuurhistorisch Streekmuseum te West-Terschelling werd gesteund bij de aankoop van een aantal boekwerken ten behoeve van bibliotheek en leeszaal. Het Fries Museum werd door een samenwerking tussen het Anjerfonds en het Prins Bernhard Fonds in de gelegenheid gesteld een aantal 18de eeuwse kristallen kronen aan te kopen voor de voor het friese zilver bestemde en onlangs gereorganiseerde tentoonstellingsruimte.

Anjerfonds Drenthe

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 44.025,—

Aantal toegezegde subsidies 14, waarvan 1 in categorie A (Wetenschap), 3 in categorie B (Kunst) en 10 in categorie C/D (Volksontwikkeling en Jeugdzaken). Hierbij dient te worden aangetekend, dat een voor harmonie- en fanfarecorpsen bestemd, maar nog niet verdeeld, bedrag voorshands als één subsidie is aangemerkt.

De steeds gevolgde beleidslijn, om de beschikbare gelden niet door zeer vele, kleine subsidies te versnipperen, werd ook in 1963 gevolgd. Een subsidie van f 10.000,— werd verleend aan het Instituut voor Jeugd- en Ontwikkelingswerk, dat allerwege plaatselijke activiteiten stimuleert, voor de aanschaf van materialen, o.a. van een elektrische pottelbakkeroven. De Stichting Vrienden van het Provinciaal Museum ontving een bijdrage van f 8.300,— voor de aankoop van een vleugelpiano ten behoeve van kamermuziek-concerten. Voor de aanschaf van verplaatsbare muziekkoepeles werd tweemaal een bedrag van f 3.500,— gevoteerd (voor Smilde en Rolde).

Transporteren: f 179.644,21

Transport: f 179.644,21

Vermelding verdient voorts een bijdrage van f 2.000,— aan het Drents Schildersgenootschap voor tentoonstellingsuitrusting en administratieve outillage. Aan het Drents Kamer Orkest te Emmen werd een subsidie van f 1.500,— toegekend.

Aan een lang gekoesterde wens van het Hervormde Vormingscentrum „De Klencke” te Oosterhesselen, nl. het beschikken over een goede muziek- en geluidsinstallatie met accessoires, kon door een bijdrage van f 5.000,— werden tegemoet gekomen.

In 1963 werd de principiële beslissing genomen voortaan, voorzover de middelen dit toelaten, jaarlijks een bedrag te bestemmen voor de harmonie- en fanfarecorpsen ten behoeve van de instrumentaria. In 1963 werd hiervoor een bedrag van f 5.000,— gevoteerd; omtrent de maatstaf voor uitkering zal overleg worden gepleegd met de bonden van harmonie- en fanfarecorpsen.

De voorzitter van het Anjerfonds adviseerde tot toekenning van een voor culturele doeleinden in Drenthe beschikbaar deel van de opbrengst van de opbrengst van de Zomerpostzegels in 1961 — f 1.275,— — aan de Provinciale Plattelandsbibliotheek ten behoeve van de muziekbibliotheek. Evenals in vorige jaren werd een percentage van de opbrengst van de Anjercollecten per gemeente als premie aan plaatselijke verenigingen uitkeerd. In 1963 bedroeg het totaalbedrag der premies

f 2.201,47

Anjerfonds Overijssel

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 40.978,—

Aantal toegezegde subsidies 64, waarvan 6 in categorie B (Kunst), 57 in categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken) en 1 in categorie F (Cultuurconservering).

Aan de Culturele Raad te Deventer werd een subsidie van f 1.000,— toegekend teneinde een concert door het Concertgebouworkest in de grote kerk ter plaatse mogelijk te maken. De Stichting Kunstkring te Hardenberg-Heemse ontving f 950,— ten behoeve van te organiseren voorstellingen, terwijl aan de Kunstkring De Waag te Almelo f 500,— en aan het Kunstcentrum Steenwijk f 200,— voor culturele werkzaamheden werd verleend. Vermeld dient te worden een subsidie van f 1.500,— aan de Stichting Schnitgerprijs te Zwolle; in de grote kerk aldaar bevindt zich een der belangrijkste nederlandse kerkorgels en genoemde Stichting stelt zich ten doel dit orgel een plaats te geven in de nationale en internationale muziekcultuur door uitschrijving van internationale compositieprijsvragen, het verlenen van compositieopdrachten en door het organiseren van concerten.

In de sector C/D worden hier genoemd een drietal subsidies ten bedrage van f 3.000,—, nl. aan de Volkshogeschool „Diependaal” te Markelo, het Streekcentrum „Het Witte Huis” te Borne en het Vormingscentrum „Den Alerdincck” te Laag Zuthem bij Heino voor de aanschaf van mate-

Transporteren: f 222.823,68

Transport: f 222.823,68

rialen e.d. ten dienste van culturele aspecten van het volksontwikkelingswerk.

In 1963 werd evenals in 1962 f 1.000,— toegekend aan de Nederlandse Amateur Toneelunie ten behoeve van de basisopleiding van amateurregisseurs in Overijssel en het Overijssels culturele maandblad „De Mars” ontving f 2.000,— t.b.v. een reorganisatie. Het Internationaal Folkloristisch Festival te Enschede werd mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van f 750,—. De Stichting Scholen Scheppende Handen te Hengelo werd gesteund met f 3.000,—.

De sector amateuristische muziekbeoefening neemt een zeer voorname plaats in in het subsidiebeleid van het Anjerfonds. De Jeugdmuziekschool te Geesteren ontving f 500,— en voorts werden tientallen harmonie- en fanfarekorpsen, oratorium-, zang- en andere muziekverenigingen gesteund met bedragen, welke doorgaans variëren tussen f 200,— en f 500,—.

Tenslotte zij nog vermeld een subsidie ad f 300,— t.b.v. de Vereniging van Vrienden van Museum Schokland te Ens.

Naast deze subsidies werd door het Anjerfonds een aantal premies toegewezen, te besteden binnen de doelstellingen tot een totaal bedrag van f 7.126,80

Anjerfonds Gelderland

In 1963 toegezegde subsidie- en premiebedragen totaal f 105.195,33

Aantal toegezegde subsidies 513, waarvan 1 in categorie A (Wetenschap), 10 in categorie B (Kunst), 498 in categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken), 1 in categorie E (Buitenland) en 3 in categorie F (Cultuurconservering).

De subsidie in de sector Wetenschap betrof de toekenning van f 250,— aan de Nijmeegse Historische Studentenkring „Dr Huybers” voor het wetenschappelijk gedeelte van de lustrumviering.

De Stichting „Nunc” te Arnhem ontving een startsubsidie ad f 500,— voor de bevordering van eigentijdse kunst in Arnhem en omstreken. Aan het Gelderse Orkest werd f 1.000,— toegekend voor de vervaardiging van een programmaboekje ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan. De openluchttheaters te Gendringen en Eibergen konden dankzij subsidies van resp. f 1.000,— en f 500,— o.a. door de aanschaf van belichtingsapparatuur hun outillage verbeteren. In het kader van het 75-jarig bestaan van de Gelderse Bond van Plattelandsvrouwen werd d.m.v. een subsidie ad f 750,— een optreden van de balletgroep Scapino mogelijk gemaakt. f 250,— werd toegekend t.b.v. huisconcerten in het „Baerkenhuis” te Doesburg, terwijl voor het optreden van een mimetheater ter gelegenheid van de lustrumviering van de psychologenvereniging der Nijmeegse Universiteit f 300,— beschikbaar werd gesteld.

Transporteren: f 335.145,81

Transport: f 335.145,81

In de sector C/D treft men o.m. aan een subsidie van f 2.000,— voor de Centrale Plattelandsbibliotheek voor Gelderland ter aanschaffing van boeken welke in circulatie zullen worden gebracht t.b.v. de bewoners van bejaardentehuizen; het Cultureel Centrum „Vosbergen” te Heerde ontving f 500,— voor uitbreiding van zijn activiteiten met jeugdconcerten. Voor vermenigvuldiging van het werk „Passacaglia” van de componist B. H. Westerveld, een werk dat zich uitstekend leent voor amateur symphonie-orkesten, werd f 285,50 verleend. Met name worden hier nog genoemd enkele subsidies variërend van f 600,— tot f 1.175,—, aan het Nijmeegs Mannenkoor, de Nijkerkse Stedelijke Fanfare, het Nijmeegs Bachkoor, het „Volkshuis” te Lochem en de Winterswijkse Muziekschool. Voorts werden bedragen van f 400,— en f 500,— toegekend aan 27 harmonie- en fanfare-orkesten als bijdragen in vernieuwing der instrumentaria; tevens gingen overeenkomstige bedragen naar de Gelderse Spelevaart-organisatie, de Apeldoornse Operette Vereniging, het Studenten Toneel Festival te Wageningen, het Toonkunstkoor te Zutphen, Christelijke Oratoriumverenigingen in Bennekom, Ede en Velp, mondaccordeonverenigingen, drumbands en folkloristische verenigingen. Aan circa 100 jeugdorganisaties werden subsidies verstrekt voor uiteenlopende doeleinden.

Aan de Ned. Amateur Toneel Unie en aan het Werkverband Katholiek Amateurtoneel werden bedragen ter beschikking gesteld voor de aanschaf van auto's voor hun toneeladviseurs in Gelderland.

Een volksdansgroep uit Aalten, „De Klepperklumpkes van 't Walfoot”, kon dankzij een bijdrage van f 500,— deelnemen aan een festival in Wales.

In de sector Cultuurconservering treft men aan een subsidie aan de Ned. Hervormde Gemeente te Kerkdriel teneinde deze in staat te stellen de in de oorlog ontvreemde antieke avondmaalsbekers wederom te verwerven. Voorts werd een aanvullende subsidie beschikbaar gesteld voor de te verschijnen gids voor alle gelderse musea en oudheidskamers, voor welk doel reeds uit de opbrengst van de Zomerzegels een financiële basis was gelegd. Door de voorzitter van het Anjerfonds werd voorts geadviseerd het voor culturele doeleinden in Gelderland beschikbare bedrag van de opbrengst Zomerzegels te besteden voor steun bij de aanschaf van instrumenten t.b.v. de nieuwe muziekscholen van de N.W. Veluwe en van de Bommelerwaard: resp. f 1.600,— en f 2.300,—.

Anjerfonds Utrecht

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 26.772,—

Aantal toegezegde subsidies 34, waarvan 5 in categorig B (Kunst), 27 in categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken) en 2 in categorie F (Cultuurconservering).

Als gevolg van de omstandigheid dat het bestuur van het Anjerfonds

Transporteren: f 361.917,81

Transport: f 361.917,81

niet in de gelegenheid was een nog in eind 1963 geprojecteerde vergadering te doen plaatsvinden, is het aantal, en daarmee tevens de totale omvang der afgewerkte subsidies beduidend geringer dan in 1962 het geval was.

In de categorie Kunst treft men o.m. aan een subsidie van f 2.500,— aan de Utrechtse Kring voor de inrichting van een nieuwe tentoonstellingsruimte, een bijdrage van f 500,— voor de opvoering door Theatrum, toneelgroep van de Universitaire Gemeenschap te Utrecht, van Vondels' Adonias, voor welk doel het P.B.F. eveneens steun verleende, en een subsidie van f 1.000,— voor het Internationaal Concours van de Stichting Gaudeamus te Bilthoven, terwijl voor het vormen van een discotheek de Stichting Utrechtse Openbare Muziekbibliotheek een bijdrage van f 1.000,— ontving.

In de sector jeugd- en ontwikkelingswerk en amateuristische kunstbeoefening kunnen worden genoemd een subsidie van f 2.500,— voor de inrichting van een handenarbeidlokaal in het Gereformeerd Jeugdcentrum „De Witte Hei” te Huis ter Heide en een garantiesubsidie ad f 325,— voor de Amateurtoneelgroep voor Jongeren te Utrecht. f 600,— werd toegekend aan de Rederijderskamer „De Vriendenkring” te Doorn t.b.v. de vernieuwing van coulissen, en f 1.000,— ontving de Stichting Vocus te Lopik voor toneelaccommodatie.

Ook ten behoeve van muziek- en zang- en accordeonverenigingen werden in 1963 zoals gebruikelijk subsidies verleend, vnl. te behoeve van de aanschaf van nieuwe instrumenten en muziekwerken.

Voor het organiseren van een muziekuniversitaire door PAN te Utrecht, het orgaan van muziekgezelschappen, werd f 400,— toegekend.

In de categorie Cultuurconservering treft men aan een subsidie van f 2.500,— voor de restauratie van het orgel in de Geertekerk van de Remonstrants Gereformeerde Gemeente te Utrecht, terwijl voorts binnen het bestek van dit overzicht nog kan worden genoemd een bijdrage van f 500,— voor de heroprichting van de zgn. Zuil van Waterloo te Amerongen.

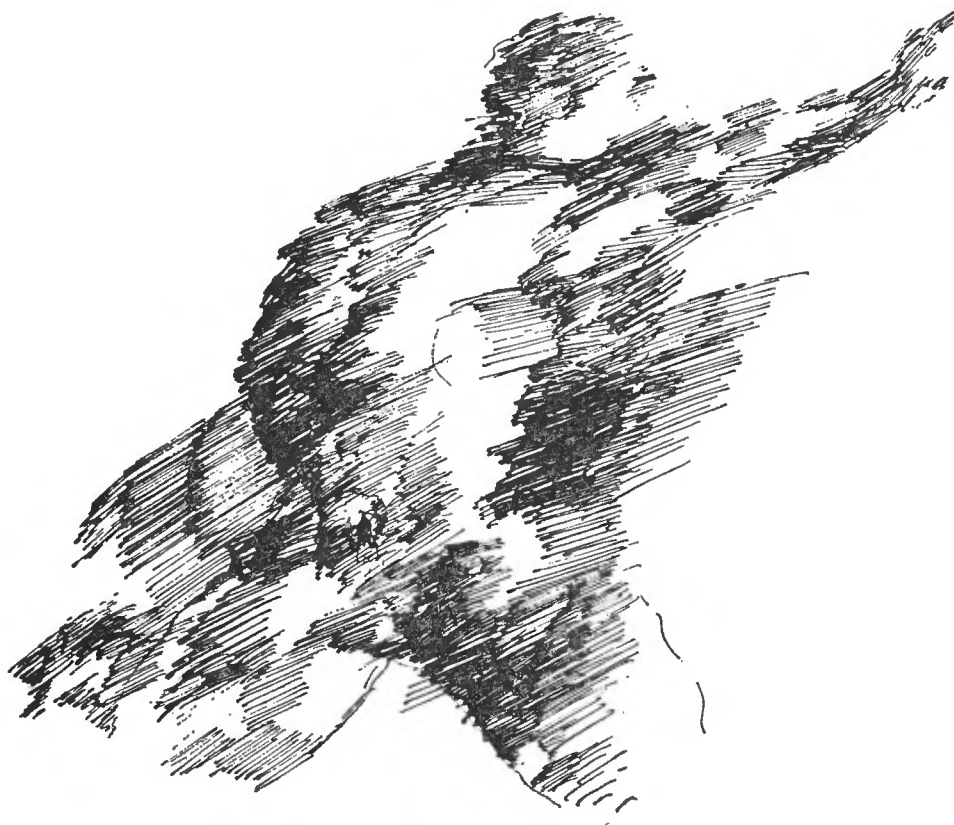
Anjerfonds Noord-Holland

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 61.555,—

Aantal toegezegde subsidies 69, waarvan 2 in categorie A (Wetenschap), 3 in categorie B (Kunst), 61 in categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken) en 3 in categorie F (Cultuurconservering). Het Historisch Genootschap „Oud West-Friesland” te Hoogwoud ontving voor de uitgave van het jaarboek 1963 een bijdrage van f 1.000,— en voor publicatie van het eerste deel in de „Stolphoeve-reeks”, een serie uitgaven over folkloristische onderwerpen, f 350.—.

In de sector Kunst werd voor de aanschaf van 30 boeteertafels ten behoeve van de Stichting Academie '63 te Haarlem een bedrag van

Transporteren: f 423.472,81

Transport: f 423.472,81

f 1.500,— uitgetrokken; deze subsidie kwam tot stand in samenwerking met het Prins Bernhard Fonds, dat in het verslagjaar een startsubsidie aan genoemde Stichting toekende. Aan het Comité Shakespeare Festival te Den Helder werd f 500,— toegekend voor een herdenkingsmanifestatie in 1964.

De Culturele Raad Noord-Holland te Bergen werd een bedrag van f 1.000,— ter beschikking gesteld t.b.v. het kaderwerk op het terrein der ludische vorming en naar de Volkshogeschool te Bergen ging een bedrag van f 1.800,— voor de aanschaf van een piano in „t Oude Hof”. Een renteloze lening van f 25.000,— werd verstrekt aan de Stichting Cultureel Werk Texel voor de stichting van een gemeenschapscentrum en voorts werden bijdragen verstrekt voor het werk in dorpshuizen, jeugdhavens, vormingscentra en speeltuinen. Zo werd voor de aanschaf van een grammofoon door de Stichting Jeugdzaken te Haarlem f 250.— en voor de aankoop van een piano voor het Dorps-huis te Landsmeer f 1.000,— toegekend.

Een groot aantal subsidies werd verleend aan harmonie- en fanfare-orkesten, aan zangverenigingen alsmede aan volksmuziekscholen. Voorts verkreeg het Comité tot instandhouding van de Muziektent te Monnickendam f 1.000,—.

Enkele amateurtoneelgezelschappen, o.a. „De Rozenstruik” te Midwoud en de R.K. Toneelvereniging „Laetitia” te Zuid- en Noord-Schermer ontvingen bijdragen voor bijzondere uitvoeringen, voor verbetering van toneelaccommodatie en voor uitbreiding van accessoires. Aan de NATU te Hilversum werd f 200,— ter beschikking gesteld voor een te organiseren toneelwedstrijd van amateurs.

In de sector Cultuurconservering werd o.m. een subsidie verleend van f 1.500,— aan de restauratiecommissie der Ned. Hervormde Kerk te Hoogwoud voor herstelwerkzaamheden aan kansel en koorhek.

Anjerfonds Zuid-Holland

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 78.061,50

Aantal toegezegde subsidies 67, waarvan 1 in categorie A (Wetenschap), 4 in categorie B (Kunst), 61 in categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken) en 1 in categorie F (Cultuurconservering).

Het Anjerfonds verleende in de sector Wetenschap aan de Zuid-Hollandse Vereniging voor Genealogie „Ons Voorgeslacht”, een bijdrage van f 2.500,— ten behoeve van de bewerking van de leenkamer van Wassenaar.

In de sector Kunst (subsidietotaal f 3.850,—) treft men onder meer aan een subsidie ad f 1.000,— t.b.v. de Groep Zuid-Hollandse Beeldhouwers voor de inrichting van een tentoonstellingsauto. Aan het Dordrecht Museum werd f 1.000,— toegekend als bijdrage in de kosten van de catalogus bij de tentoonstelling „Nederlandse Landschappen uit de 17e

Transporteren: f 501.534,31

Transport: f 501.534,31

eeuw". De Vereniging van Vrienden der Nederlandse Ceramiek ontving een bijdrage van f 1.300,—, voor de uitgave van een speciaal aan het Museum „Bisdóm van Vliet" te Haastrecht gewijd nummer van het tijdschrift „Ceramiek".

In de categorie CD betroffen 33 subsidies tot een totaalbedrag van f 38.255,— in hoofdzaak de amateuristische muziekbeoefening, waarvan ruim de helft voornamelijk werd besteed aan steunverlening bij de aanschaffing van instrumenten voor harmonie- en fanfarecorpsen en drumbands en f 2.525,— voor zangverenigingen, vooral voor het aanschaffen van tweede-hands piano's. In een drietal gevallen werd voorts subsidie verleend (totaal f 7.500,—) voor de verwerving c.q. uitbreiding van een carillon.

Van de overige subsidies in deze categorie verdienen vermelding een bedrag van f 1.000,— voor aanschaf van boeken ten behoeve van de R.K. Openbare Leesbibliotheek te Woerden, een bedrag van f 2.500,— aan de Stichting Voorziening Technische Hulpmiddelen aan Blinden in Zuid-Holland voor de aanschaffing van bandrecorders, een bedrag van f 2.000,— aan het R.K. Kerkbestuur van de Parochie van St. Franciscus te Oudewater voor de inrichting van een cultureel centrum, een bedrag van f 556,50 aan de Stichting Culturele Raad van Zuid-Holland voor verspreiding van een gedichtenbundel van H. Kooyman te Haastrecht en voorts bijdragen voor aankoop van enkele bandrecorders ten behoeve van clubhuizen.

Naast bovenbedoelde toekenningen verleende het Anjerfonds in de sector Jeugdzaken 10 toezeggingen — totaal bedrag f 13.750,— — waarvan hier in het bijzonder worden genoemd een subsidie van f 1.100,— voor de Commissie Filmische Vorming Delftse Jeugd, een subsidie ad f 350,— voor de Commissie Voorbereiding van een Bedrijfs-Jeugdfestival te Gorinchem en voorts diverse subsidies voor de inrichting van jeugdhuizen.

Tenslotte verdient vermelding de subsidie in de categorie Cultuurconservering ad f 2.500,— voor restauratie en uitbouw van het kerkorgel in het 15de eeuwse kerkgebouw van de Ned. Herv. Gemeente te Mijnsheerenland.

Naast deze subsidies heeft het Anjerfonds tien premies toegewezen, te besteden binnen de doelstellingen, tot een totaal bedrag van f 2.500,—

Anjerfonds Zeeland

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 42.995,—

Aantal toegezegde subsidies 22, waarvan 1 in categorie A (Wetenschap), 1 in categorie B (Kunst), 19 in categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken) en 1 in categorie F (Cultuurconservering).

Voor het reproduceren van kaarten ten behoeve van een studie door

Transporteren: f 547.029,31

Transport: f 547.029,31

Mr Dr P. H. Gallé, mede behandelende over een zeeuws onderwerp, werd f 325,— toegekend.

In de sector Volksontwikkeling en Jeugdzaken werd evenals in 1962 een belangrijk bedrag bestemd voor harmonie- en fanfaregezelschappen. Dit bedrag, f 26.750,— kwam ten goede aan 12 muziekverenigingen. Bedragen van f 500,— tot f 5.000,— waren hiermede gemoeid. Daarnaast treft men aan een subsidie van f 2.150,— aan de Vereniging voor Instrumentale Muziek te Middelburg en een bijdrage van f 1.200,— aan een Mandolinevereniging te Kruiningen. Aan een drietal jeugdverenigingen werd in totaal f 920,— bijgedragen en aan de Zeeuwse Balletschool te Middelburg werd f 400,— toegekend. De Stichting Cultuurspreiding Zeeland te Middelburg zag haar werkzaamheden gesteund met f 3.700,—.

Vermelding verdient tenslotte de subsidie in de categorie Cultuurconservering ad f 3.500,— aan de Ned. Hervormde Gemeente te Vlissingen, bestemd voor de restauratie van het orgel in de St. Jacobskerk.

Anjerfonds Noord-Brabant

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 96.118,13

Aantal toegezegde subsidies 64, waarvan 9 in de categorie B (Kunst), 54 categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken) en 1 in categorie F (Cultuurconservering).

Het aantal der in 1963 door het Anjerfonds verleende subsidies wijkt nauwelijks af van dat der toekenningen in het voorafgaande jaar, doch het totaalbedrag van de subsidieverleningen vertoont een stijging van circa 100 %, zodat kan worden geconstateerd, dat tot een aanzienlijk verruimd subsidiebeleid werd overgegaan. Dit verschijnsel treft men ook aan bij andere Anjerfondsen, zij het veelal in geringer mate.

Allereerst zij hier vermeld een subsidie van f 2.000,— aan de Stichting Brabants Historisch Contact.

Een totaalbedrag van f 19.000,— werd bestemd voor culturele manifestaties, waarvan in dit bestek kan worden genoemd een subsidie van f 1.000,— voor de Groot Kempische Cultuurdagen 1963 te Hilvarenbeek.

Een bijdrage van f 13.000,— voor de Stichting Brabants Festival te Tilburg en voorts subsidies aan de Stichting Festival voor de Werkende Jeugd te Tilburg en aan de Stichting 's-Hertogenbosch Muziekstad, resp. van f 1.000,— en f 600,—. Aan het Noord-Brabants Studiefonds werd, evenals in voorafgaande jaren, f 4.000,— toegekend t.b.v. de opleiding van talentvolle jonge kunstenaars.

In de sector amateuristische kunstbeoefening werd in totaal ruim f 20.000,— aan amateurtoneelverenigingen, koren en instituten voor muzische vorming toegekend. Voor vernieuwing en uitbreiding van het instrumentarium van een aantal harmonie- en fanfaregezelschappen werd

Transporteren: f 643.147,44

Transport: f 643.147,44

een bedrag van f 13.750,— beschikbaar gesteld. De R.K. Openbare Leeszaal en Bibliotheek te Tilburg ontving f 1.000,—, terwijl een gelijk bedrag ging naar de Kunstkring de Schakel te Zevenbergen en naar de Lustrumcommissie van het Tilburgs Studenten Corps.

Het gildewezen werd gesteund met f 5.025,—, waarbij bijzondere vermelding verdient een subsidie van f 750,— t.b.v. het Documentair Gildearchief te Vught. Ook op het gebied van de film werd steun verleend en wel in totaal f 4.950,—. Zo werd o.m. f 1.000,— bestemd voor het Benelux Filmfestival voor Amateurs, hetwelk te 's-Hertogenbosch werd georganiseerd.

De voorzitter van het Anjerfonds adviseerde het voor culturele doeleinden in Noord-Brabant beschikbare bedrag van de opbrengst van de Zomerzegels, te weten f 3.868,13, te bestemmen voor het Cultureel Vormingscentrum en Gemeenschapsoord „Bouvigne" te Breda t.b.v. de aankoop van hulpmiddelen voor het vormingswerk.

Voorts werd in de vorm van renteloze voorschotten financiële hulp verleend bij de aanschaf van instrumenten door leerlingen van het Brabants Conservatorium te Tilburg tot een bedrag van circa f 14.000,—.

Tenslotte wordt hier gememoreerd de bijdrage van f 1.000,— in de sector Cultuurconservering aan de Stichting Orgelrestauratie Grote Kerk te Breda.

Naast de subsidies werd nog een aantal premies toegewezen, te besteden binnen de doelstellingen, tot een totaalbedrag van f 11.582,88

Anjerfonds Limburg

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 74.475,—

Aantal toegezegde subsidies 117, waarvan 10 in categorie A (Wetenschap), 16 in categorie B (Kunst), 86 in categorie CD (volksontwikkeling en Jeugdzaken), 4 in categorie E (Buitenland) en 1 in categorie F (Cultuurconservering).

In de sector Wetenschap treft men aan een subsidie van f 2.500,— aan de Stichting Afrika-Centrum Cadier en Keer, een belangrijk wetenschappelijk voorlichtingsinstituut, en een subsidie van f 1.000,— aan het Kerkbestuur van de O.L. Vrouwebasiliek te Maastricht ter tegemoetkoming in de kosten verbonden aan het uitgeven van een geschiedkundig geschrift met betrekking tot dit eeuwenoude monument.

In de categorie Kunst is begrepen een subsidie van f 3.000,— aan het Limburgs Symphonie Orkest alsmede een subsidie van f 500,— aan de Federatie van Noord-Limburgse Kunstenaars voor een tentoonstelling in het kader van de 1813-1963 herdenking. Zes talentvolle kunstenaars ontvingen steun in de vorm van bijdragen in de studiekosten of van tegemoetkomingen in de kosten van aanschaf van muziekinstrumenten, teneinde zich verder in de door hen gekozen richting te kunnen bekwa-

Transporteren: f 729.205,32

Transport: f 729.205,32

men. Het Anjerfonds stelde, evenals in het verleden plaats vond, de Culturele Prijs Limburg ad f 1.000,— ter beschikking.

Uit de categorie Volksontwikkeling en Jeugdzaken blijkt, dat het aantal subsidies verleend aan harmonie- en fanfareverenigingen nog steeds toeneemt. In 1963 bedroeg dit aantal 38, tegenover 27 in 1962, 22 in 1961 en 8 in 1960. Deze subsidies werden wederom in hoofdzaak verleend voor vernieuwing en uitbreiding van het instrumentarium. Ook werd steun verleend aan 6 zangverenigingen, 6 fluit- en tamboerkorpsen en drumbands, 4 toneelverenigingen, 5 schutterijen, 5 orkestverenigingen en aan een 13-tal bibliotheken.

Vermeld dient voorts, dat in de sector Buitenland 3 zangverenigingen en 1 harmonie een tegemoetkoming ontvingen in de kosten van buitenlandse concertreizen, in verband met het representatief karakter der reizen en het artistiek hoog peil der verenigingen.

Tenslotte wordt hier nog gememoreerd de bijdrage van f 4.000,— aan het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap te Maastricht voor een ten behoeve van het Bonnefantenmuseum aldaar aangekocht uniek kunstwerk, nl. een 18e eeuwse buffetvitruine van maastrichtse makelij. Voor dit object werd door het Prins Bernhard Fonds een bedrag van f 10.000,— beschikbaar gesteld.

Anjerfonds Amsterdam

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 17.910,—

Aantal toegezegde subsidies 30, waarvan 5 in categorie B (Kunst) en 25 in categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken).

In de sector Kunst werd een subsidie van f 2.500,— toegekend aan de Stichting „Het Amsterdams Grafisch Atelier” voor het op peil brengen en voor uitbreiding van de outillage. Het Nederlands Mime Theater van Will Spoor werd door een bijdrage van f 500,— in staat gesteld een drietal introductievoorstellingen te Amsterdam te houden, voor welk doel het Prins Bernard Fonds eveneens een subsidie verleende. f 1.000,— ging naar de Stichting Vrienden van het Amsterdams Conservatorium voor het doen van diverse aankopen. In de kosten van een door de regisseur Walter Kous te maken studiereis naar de Verenigde Staten werd eveneens f 1.000,— beschikbaar gesteld.

In de categorie CD treft men, zoals gebruikelijk, een aantal subsidies aan t.b.v. de amateuristische muziekbeoefening. Enkele harmonie- en fanfare-orkesten werden in staat gesteld het instrumentarium te vernieuwen, aan de Koninklijke Christelijke Oratoriumvereniging werd voor het geven van twee bijzondere concerten f 1.000,— verleend, het Christelijk Gemengd Koor Sweelinck ontving f 325,— als bijdrage in de kosten van een uitvoering t.g.v. het 60-jarig bestaan en aan het Comité Volkskerstzang Amsterdam werd f 500,— verstrekt.

Aan de Studentenvereniging H.E.L.I.O.S. aan de Universiteit van

Transporteren: f 747.115,32

Transport: f 747.115,32

Amsterdam werd voor het geven van een Brederode-manifestatie een subsidie van f 500,— toegestaan en tenslotte worden hier nog vermeld een subsidie aan het kerkbestuur van de Ned. Israëlitische Hoofdsynagoge voor de aankoop van een diaprojector t.b.v. het gemeenschapscentrum „Beth-Ami” en het ter beschikking stellen van een legpenning en een aantal prijzen voor een kindertekenwedstrijd t.g.v. het 125-jarig bestaan van Artis.

Naast deze subsidies werden door het Anjerfonds 15 premies toegewezen, te besteden binnen de doelstellingen, tot een totaalbedrag van f 946,—

Anjerfonds 's-Gravenhage

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 17.270,—

Aantal toegezegde subsidies 30, waarvan 13 in categorie B (Kunst) en 17 in categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken).

Het Anjerfonds kende f 1.250,— toe aan de Vereniging van Haagsche Museumvrienden als bijdrage in de kosten van de catalogus bij de Mondriaancollectie in het Haags Gemeentemuseum. De Openbare Bibliotheek ontving f 1.000,— ten behoeve van het uitgeven van een keuzecatalogus voor de Muziekbibliotheek. De Toneelgroep „Het Masker” werd gesteund bij het treffen van bouwkundige voorzieningen en bij de inrichting van het microtheater aan het Westeinde met een bijdrage van f 2.500,—; het Prins Bernhard Fonds verleende voor dit doel eveneens een subsidie. Een bijdrage van f 500,— werd verleend aan de Haagse Kunstkring voor de organisatie van de 5de Haagse Kunstmarkt, terwijl een gelijk bedrag werd bestemd als bijdrage in de aanschaf en inrichting van een tentoonstellingswagen door de groep „Zuid-Hollandse Beeldhouwers”. Het Anjerfonds stelde in 1963 wederom de „Publiekprijs” groot f 300,—, beschikbaar t.b.v. de tentoonstelling van de Haagse Salon-1963.

In de categorie Volksontwikkeling en Jeugdzaken werd de amateuristische muziekbeoefening door harmonie- en fanfarekorpsen, accordeonverenigingen en drumbands gesteund met een bedrag van in totaal f 3.810,—. Bovendien werd een krediet van f 2.000,— beschikbaar gesteld door het verlenen van compositie-opdrachten. Het Anjerfondsbestuur was nl. van oordeel dat, wil men de jongeren blijvend interesseren voor de amateuristische muziekbeoefening, met name het repertoire van de harmonie-, fanfare- en accordeonorkesten en drumbands dient te worden vernieuwd en uitgebreid met speciaal voor deze orkesten geschreven muziekwerken, waarin het hedendaags klankidoom tot uitdrukking komt. Het Prins Bernhard Fonds stelde voor dit doel eveneens een bedrag beschikbaar.

Vermelding verdient ook de beschikbaarstelling van een viertal prijzen ten behoeve van het door de Haagse Jazz Club georganiseerde Nationale Jazz Concours 1963 voor Amateurs. De Haagse Amateur Filmclub werd

Transporteren: f 765.331,32

Transport: f 765.331,32

door een bijdrage van f 1.000,— in staat gesteld een projector aan te schaffen en nagelaten films van Emile Brumsteede te kopiëren.

Voorts werden enkele studie- en reisbeurzen verleend en werden enige veelbelovende jonge muziekstudenten in staat gesteld over goede muziek-instrumenten te beschikken.

Naast de subsidies werden aan een aantal verenigingen premies toege-
wezen, te besteden binnen de doelstellingen, tot een totaalbedrag van f 888,30

Anjerfonds Rotterdam

In 1963 toegezegde subsidiebedragen totaal f 16.331,19

Aantal toegezegde subsidies 19, waarvan 4 in de categorie B (Kunst) en 15 in de categorie CD (Volksontwikkeling en Jeugdzaken).

Op 2 augustus 1963 werd door de Burgemeester van Rotterdam een nieuw bestuur van bovengenoemd Anjerfonds geïnstalleerd. In verband met de omstandigheid dat tot genoemde datum het voormalige bestuur demissionair was, konden eerste in de tweede helft van het verslagjaar de werkzaamheden op het terrein van fondsenwerving en subsidiëring wederom ter hand worden genomen. Aantal en omvang der subsidieverleningen bleven dientengevolge beneden het in 1962 behaalde peil.

Een aantal rotterdamse kunstenaars werd gesteund bij de aanschaf van materialen en in de sector Volksontwikkeling en Jeugdzaken treft men voornamelijk bijdragen aan ten behoeve van amateuristische muziekbeoefening. Drie accordeonverenigingen, vijf koren en operetteverenigingen en een harmoniegezelschap werden gesteund.

Daarnaast werden enige club- en buurthuizen in de gelegenheid gesteld om tot de aankoop van piano's over te gaan. Het Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk ontving f 2.000,—, terwijl aan de Stichting Maatschappelijk en Cultureel Werk „Het Oude Noorden” een bedrag van f 1.000,— werd toegekend.

Totaal Anjerfondsen 1963: f 782.550,81

(1962: f 582.110,68)

VOOR REKENING VAN DERDEN

Voor rekening van de *Stichting Comité voor de Zomerpostzegels*:

Comité Grote Prijs van de Nederlandse Jazz „Wessel Icken Prijs”

het beschikbaar stellen van een prijs, uit te reiken aan een in Nederland wonende jazzmusicus, -componist of -arrangeur die in 1963 naar de mening van het Comité de belangrijkste artistieke prestatie heeft geleverd f 2.000,—

Stichting Diogenes

een bijdrage in de aankoop van een drietal panden uit de 17de eeuw in de Goudsbloemstraat te Amsterdam teneinde woon- en werkruimte te verschaffen aan kunstenaars „ 24.500,—

Federatie Welstandstoezicht

een garantie ten behoeve van de vervaardiging van een reizende tentoonstelling en de daarbij behorende instructie- en leermiddelen onder de titel „Het land waarin wij leven” „ 27.000,—

Comité Nationale Herdenking 1813—1963

voor de uitgave van een pocketboek „Karakter en Cultuur van Europa” en voor de gratis verspreiding daarvan onder de leerlingen van de hoogste klassen der middelbare scholen „ 10.000,—

Coördinerend Comité Shakespeare-herdenking 1964

als bijdrage in de kosten van een catalogus bij drie tentoonstellingen in 1964, ter gelegenheid van de herdenking in Nederland van de 400ste geboortedag van Shakespeare „ 5.000,—

Lustrumcommissie van het Groningse Studentencorps „Vindicat atque polit”

een bijdrage ten behoeve van de catalogus bij een overzichtstentoonstelling van het surrealisme in de nederlandse schilderkunst, welke tentoonstelling wordt georganiseerd in het kader van de viering van het 70ste lustrum van de Universiteit te Groningen „ 3.500,—

Ingevolge verzoek en voor rekening van *de heer en mevrouw S. te Amsterdam*:

Propaganda Vereeniging voor Onderwijs aan Volwassenen „ 500,—

Vereeniging Muzieklyceum, Amsterdam „ 500,—

College van Kerkvoogden van de Hervormde Gemeente te Amsterdam:

als bijdrage in de kosten van kerkbouw Amsterdam-Zuid t.b.v. de Bachzaalgemeente „ 2.000,—

als bijdrage in de arbeid van de Stichting Werkende Jeugd „ 5.000,—

Stichting Vrienden van het Nationaal Ballet „ 250,—

Stichting Gooisch Natuurreservaat „ 250,—

Transporteren: f 80.500,—

	Transport:	f	80.500,—
<i>Stichting Nederlands Comité Unicef, Kinderfonds der Verenigde Naties</i>	„		500,—
<i>Theologisch Studiefonds, Amsterdam</i>	„		250,—
<i>Oecumenische Jeugdraad, Amsterdam</i>	„		250,—
<i>Kerkeraadscommissie „Woord en Beeld” der Nederlands Hervormde Gemeente</i>	„		250,—
<i>Prof. Dr G. van der Leeuw Stichting</i> als bijdrage voor de uitgave van het derde deel van „De Adem van het jaar”	„		2.000,—
Totaal voor rekening van derden:		f	83.750,—
		(1962: f 15.150,—)	

REIMAN DE BAS-FONDS

P. van Gessel

een stipendium teneinde de heer van Gessel in staat te stellen zijn studie in de filosofie in 1964 en 1965 voort te zetten f 8.000,—

Prof. Dr E. W. Beth/Koninklijke van Gorcum en Comp. N.V.

een deelname in de uitgave van een bundel wijsgerige studies, getiteld „Door Wetenschap tot Wijsheid” „ 1.850,—

Redactie Wijsgerig Perspectief op Maatschappij en Wetenschap

een crediet ten behoeve van een speciale aflevering van bovengenoemd tijdschrift, welke zal zijn gericht op de wijsgerige implicaties van een beroep of wetenschap „ 2.500,—

Internationale School voor Wijsbegeerte

een garantie voor de uitgave van de voordrachten over het onderwerp „Bezieling en Overtuiging”, welke gedurende de Kerstreünie 1962 werden gehouden „ 950,—

Totaal: f 13.300,—

(1962: f 9.500,—)

GERARD HORDIJK FONDS

In 1963 konden wederom enkele verzoeken om aanvullende steun voor reizen van kunstenaars naar het buitenland in behandeling worden genomen.

Het betrof de volgende, een totaalbedrag van f 2.250,— belopende, steun:

een bijdrage in de kosten van een reis naar West Afrika van de beeldhouwer *André P. Schaller* ter bestudering van de functie van beeldhouwwerken in de samenleving aldaar en teneinde bijdragen te verzamelen voor de fotografische en ethnologische verzamelingen van het Koninklijk Instituut voor de Tropen;

een tegemoetkoming in de reiskosten naar de Verenigde Staten van de schilder *Jan Sierhuis* teneinde enkele tentoonstellingen voor te bereiden en nieuwe contacten te leggen;

een bijdrage in de kosten van een reis naar Rome van de kunstenaars *Maaïke Braat* en *L. P. J. Braat* naar aanleiding van de Assemblée de la Société Européenne de Culture;

een bijdrage in de kosten van een verblijf in Parijs van de kunstenares *Ans Wortel* ter gelegenheid van haar deelname aan de IIIe Biennale de Paris 1963.

Bovenstaande verzoeken werden ingewilligd op grond van de door de Nederlandse Federatie van Beroepsverenigingen van Kunstenaars terzake verstrekte positieve adviezen.

III. FINANCIËN

ALGEMEEN

Zoals gedurende de laatste jaren gebruikelijk, volgen in dit hoofdstuk de samenvattende balans en de staat van lasten en baten van de Stichting. Het zeer uitvoerige rapport betreffende de controle over het jaar 1963 door het accountantskantoor Bakker & Co te Amsterdam werd op 30 april 1964 aan de bestuursleden uitgebracht.

De balanspost „Korenmolen te Varik” vereist enige toelichting. Dit object figureerde als onderdeel van de hoofdprijs in de Nationale Anjerloterij „Eén op tien” 1963; de winnaar gaf echter de voorkeur aan een geldprijs, zodat de molen in ongerestaureerde staat het eigendom bleef van de Stichting. Het ligt in de bedoeling om na het - in 1964 - gereedkomen van de restauratie, waaraan door tussenkomst van de Vereeniging „De Hollandsche Molen” een beduidende subsidie door Rijk, Provincie Gelderland en Gemeente Varik werd verleend, voor het object een eigenaar te vinden, die bereid blijkt te voldoen aan de gebruikelijke voorwaarden van de subsidiërende overheden. Dit wettigt de hoop dat een eventuele meeropbrengst van de molen als „nagekomen opbrengst Nationale Anjerloterij 1963” aan de baten over 1964 kan worden toegevoegd.

Voor wat betreft laatstgenoemde loterij dient helaas te worden aangetekend, dat de opbrengst daarvan beneden het gestelde doel van ruim f 1.000.000,— bleef. De omstandigheid dat voor de organisatie van een dergelijke loterij in 1964 geen mogelijkheid bestaat, maakt het noodzakelijk de balanspost „Reserve subsidieverleningen” te brengen op omstreeks de omvang der in 1963 verleende subsidies.

De post „galavoorstelling” heeft betrekking op de nederlandse première op 25 september van de film Lawrence van Arabië in de nieuwe Euro Cinema te 's-Gravenhage. Deze première werd bijgewoond door H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins der Nederlanden. Columbia International Films (Holland) N.V. schonk de baten der voorstelling aan het Prins Bernhard Fonds.

BALANS VAN HET PRINS BERNHARD FONDS EN

ACTIVA

Kantoorinventaris	f	1,—
Kunstwerken	„	P.M.
Deelneming	„	100,—
Debiteuren uit hoofde van uitbetaalde subsidies	„	53.408,76
Renteloze voorschotten	„	53.583,—
Debiteuren	„	267.251,25
Molen Varik	„	10.785,25
Effecten	„	1.922.803,79
Deposito's, spaarrekeningen enz.	„	1.206.363,86
Banken	„	764.923,41
Postcheque- en girorekeningen	„	18.213,89
Kassen	„	1.082,44
		f 4.298.516,65

DE 14 ANJERFONDSEN PER 31 DECEMBER 1963

PASSIVA

Vermogen	„ 1.878.493,87
Reserve subsidieverleningen	„ 1.400.000,—
Reserve koersverschillen	„ 26.082,30
Fonds Zilveren Anjer	„ 1.303,88
Crediteuren uit hoofde van toegewezen subsidies en premies	„ 857.565,76
Overige crediteuren	„ 57.432,16
Reserve debiteuren Anjerloterij 1963	„ 23.586,99
Reserve debiteuren uit hoofde van uitbetaalde subsidies	„ 53.408,76
Gelden van derden bestemd voor subsidies	„ 642,93

f 4.298.516,65

STAAT VAN LASTEN EN BATEN VAN HET PRINS BERNHARD

LASTEN

Toegezegde subsidies

a. Prins Bernhard Fonds . . .	f 659.232,50	
b. Anjerfondsen (incl. premies) „	782.550,81	
		f 1.441.783,31

Door het Prins Bernhard Fonds toegezegde subsidies namens en voor rekening van de Stichting Comité voor de Zomerpostzegels	„	72.000,—
--	---	----------

Door het Prins Bernhard Fonds toegezegde subsidies namens en voor rekening van derden . . .	„	11.750,—
---	---	----------

Door het Prins Bernhard Fonds toegezegde subsidies namens en voor rekening van het Reiman de Bas Fonds	„	13.300,—
--	---	----------

Door het Prins Bernhard Fonds toegezegde subsidies namens en voor rekening van het Gerard Hordijk Fonds	„	2.250,—
---	---	---------

Verstrekte kunstopdrachten en prijzen (M. Nijhoff-prijs; Televisieprijs; inclusief kosten uitreiking) . . .	„	11.795,70
		f 1.552.879,01

Bureaunkosten Prins Bernhard Fonds-Amsterdam en kosten beheer vermogen Reiman de Bas Fonds en Gerard Hordijk Fonds (salarissen, sociale lasten, spaarfonds personeel, vergaderkosten, reis- en verblijfkosten, kosten beoordeling manuscripten, huisvestingskosten, jaarverslag, drukwerk, porti enz.)	„	88.881,28
--	---	-----------

Algemene onkosten en lasten van de 14 Anjerfondsen	„	31.322,69
--	---	-----------

Materiaalkosten Anjeractie 1963	„	14.209,60
---	---	-----------

Kosten Cultuursociologisch Onderzoek en Wetenschappelijk Adviseur	„	12.999,08
---	---	-----------

Afschrijving inventaris	„	212,10
-----------------------------------	---	--------

Saldo	„	769.641,71
-----------------	---	------------

f 2.470.145,47

FONDS EN DE 14 ANJERFONDSEN PER 31 DECEMBER 1963

BATEN

Opbrengst Anjeractie 1963 (inclusief aandeel Anjerfonds Gelderland in lotenverkoop Nationale Anjerloterij 1963)	f	353.400,10
Opbrengst Nationale Anjerloterij 1963	f	813.861,81
Aandeel Anjerfonds Gelderland	„	80.000,—
	„	733.861,81
Overige inkomsten uit algemene fondswerving Prins Bernhard Fonds en Anjerfondsen (diverse bijdragen en giften)	„	62.255,20
Bijdrage uit opbrengst voetbaltoto	„	830.119,62
Ontvangen gelden Fondation Européenne de la Culture	„	58.440,95
Ontvangen gelden Stichting Praemium Erasmianum	„	102.400,—
Opbrengst rapporten Cultuursociologisch Onderzoek	„	47,75
Revenuen van beleggingen	„	110.301,02
Vrijgevallen subsidies	„	120.019,02
Gelden ontvangen van de Stichting Comité voor de Zomerpostzegels ter financiering van door het Prins Bernhard Fonds te behandelen aanvragen	„	72.000,—
Gelden ontvangen van derden, ter financiering van door het Prins Bernhard Fonds te behandelen aanvragen	„	11.750,—
Reiman de Bas Fonds, ter financiering van door het Prins Bernhard Fonds te behandelen aanvragen	„	13.300,—
Gerard Hordijk Fonds, ter financiering van door het Prins Bernhard Fonds te behandelen aanvragen	„	2.250,—

f 2.470.145,47

IV. GESCHIEDENIS EN WERKWIJZE

GESCHIEDENIS

Buiten Nederland, het oorlogsfonds

Het Fonds is gesticht op 10 augustus 1940 te Londen door Vice-Admiraal J. Th. Fürstner, Generaal-Majoor Jhr. W. C. M. de Jonge van Ellemeet en de heer J. M. de Booy, t.m. directeur der „Koninklijke”, als gevolg van een initiatief op Curaçao genomen. Z.K.H. de Prins der Nederlanden aanvaardde het Regentschap van het Fonds en bekleedt deze functie tot op de huidige dag.

Het doel van het Prins Bernhard Fonds was de vergroting van het nederlandse aandeel in de geallieerde oorlogvoering. Het Fonds volbracht deze taak op schitterende wijze; een bedrag van ruim f 21.000.000,— werd door vrije Nederlanders over de gehele wereld bijeengebracht, waarbij in het bijzonder de overzeese gebieden in Oost en West zeer tot de bloei van het Fonds bijdroegen. Reeksen van jachtvliegtuigen en bommenwerpers, een aantal motortorpedoboten, de torpedobootjager „Jan van Galen”, tanks, een groot hospitaalvliegtuig, enz. konden worden aangeschaft.

In bezet Nederland, de witte anjer

Op zaterdag 29 juni 1940, de eerste verjaardag van een lid van het Koninklijk Huis terwijl Nederland in verdrukking was, werd de verslagenheid over het grote verlies van mei 1940 als bij toverslag in het openbaar doorbroken door de spontane *Anjer*-demonstratie in grote delen van het land. Men tooide zich allerwege met 's Prinsen lievelingsbloem als openlijke demonstratie van ongebroken geestkracht en van afhankelijkheid aan het Vorstenhuis.

In bevrijd Nederland, de nieuwe taak

Spoedig na de bevrijding kwam het denkbeeld op, een centraal fonds te stichten tot financiële steunverlening aan het culturele leven in Nederland. Immers, het was duidelijk, dat niet alleen tijdens de bezetting de geestelijke eigenwaarde was bedreigd en naar vermogen benadeeld, maar dat na de oorlog vooral de kleine volken alle krachten voor hun geestelijke zelfstandigheid moesten inspannen, om zich naar hun eigen aard te kunnen handhaven. Prins Bernhard aanvaardde deze idee, zodat werd besloten het Prins Bernhard Fonds niet op te heffen, maar om te bouwen voor de nieuwe taak. Hiermede belastten zich: Mr E. E. Menten, Drs J. H. Mulder, Jhr E. W. Röell en spoedig ook Prof. Mr R. P. Cleveringa, die het voorzitterschap aanvaardde.

Op 7 oktober 1946 werd een nieuw bestuur door Z.K.H. geïnstalleerd en werd de nieuwe taak aangevangen. Bij de oude naam voegde het Fonds *de witte anjer* als zijn symbool en de oude romeinse spreuk, *tua res agitur, het gaat om Uw zaak*, als devies, daarmede beide elementen van de donkere jaren verenigende en met het devies tot uitdrukking brengend, dat ook de nieuwe taak een voor het gehele nederlandse volk is.

SURINAME, NEDERLANDSE ANTILLEN

In Suriname en de Nederlandse Antillen bestaan zelfstandige zusterafdelingen, het *Prins Bernhard Fonds - Suriname* en het *Prins Bernhard Fonds - Nederlandse Antillen* - resp. gesticht in 1955 en 1953 - waarvan de doelstellingen met die van het Prins Bernhard Fonds in Nederland overeenkomen en waarmee een nauwe samenwerking bestaat.

DOEL

Volgens art. 2 der statuten heeft het Prins Bernhard Fonds ten doel: „*de zelfwerkzaamheid van het nederlandse volk op het gebied van wetenschap, kunst en cultuur in het algemeen te bevorderen, alsmede de nederlandse cultuur in de overzeese rijkdelen en in het buitenland uit te dragen*”.

Het Fonds tracht dit te bereiken „*door het verlenen van financiële steun aan personen of organisaties voor al de zodanige arbeid, die de geestelijke weerbaarheid van het nederlandse volk kan versterken, zonder op enigerlei wijze de zelfstandigheid der gesteunde organisaties aan te tasten. Financiële steun is eveneens mogelijk voor gelijksoortige arbeid van de volkeren der overzeese rijkdelen*”. Het Fonds kan mede „*deelnemen aan arbeid tot bevordering van de cultuur in algemeen-europees verband*”. Het Fonds „*neemt geen deel aan praktische arbeid*”; het „*kan zich bij het verlenen van steun het recht voorbehouden op de besteding der verstrekte gelden toezicht uit te oefenen*”.

ORGANISATIE

Het arbeidsterrein valt in twee grote delen uiteen, t.w. de arbeid van *landelijke of nationale aard* en die van *plaatselijk en regionaal karakter*.

Arbeid van landelijk karakter

Als zodanig geldt in het algemeen de arbeid van wetenschappelijke aard, arbeid betreffende de overzeese rijkdelen en het buitenland en andere landelijke objecten als bijv. centrale arbeid voor kunst, voor volksontwikkeling en voor de jeugd.

Analoog aan de indeling van het werkterrein heeft het bestuur zich geformeerd in een *vijftal Vaste Commissies* (voor: Wetenschap; Kunst; Volksontwikkeling; Jeugdzaken; Overzeese Rijkdelen en Buitenland).

Een aanvraag voor financiële bijstand t.b.v. een bepaald object van culturele arbeid van bovenomschreven karakter wordt in de vereiste vorm ingediend bij het bureau van het Fonds, dat onder leiding staat van een directeur. Deze verzamelt alle noodzakelijke gegevens betreffende de aanvraag, welke daarna wordt behandeld in de betrokken Vaste Commissie. De Vaste Commissie brengt een advies uit. Bij aanvragen ten behoeve van de sector *Cultuurconservering* laat het Dagelijks Bestuur zich adviseren door op dit gebied gespecialiseerde lichamen, zoals de *Vereeniging Rembrandt*, de *Vereeniging Hendrick de Keijser* e.d.. Op grond van ingezonden c.q. door de directeur verzameld materiaal en door de Vaste Commissies uitgebrachte adviezen neemt het *Dagelijks Bestuur* een besluit. De leden van het Bestuur wordt dit besluit schriftelijk ter kennis gebracht; wordt binnen een bepaalde tijd geen bezwaar tegen een besluit aangetekend,

dan is dit besluit definitief. De Vaste Commissies komen twee maal 's jaars bijeen zodat het gemiddelde tijdsverloop tussen het indienen van een aanvraag en het bestuursbesluit een half jaar bedraagt.

Arbeid van plaatselijk of regionaal karakter; de Anjerfondsen

Het Bestuur van het Prins Bernhard Fonds heeft zich van den beginne af gerealiseerd, dat alleen bij een brede medewerking de gestelde taak zou kunnen worden vervuld. Voorts dat juist culturele arbeid voor een zeer belangrijk deel onverbrekkelijk verbonden is aan het regionale c.q. plaatselijke leven.

Wijst de samenstelling van het Bestuur op de brede geestelijke en nationale basis van het Fonds, de ver doorgevoerde regionale autonomie is een bewijs van de erkenning van de grote waarde van het regionale leven. In elke provincie en de drie grote steden Amsterdam, 's-Gravenhage en Rotterdam bestaat een autonome afdeling van het Prins Bernhard Fonds onder de naam *Anjerfondsen*. De Commissarissen der Koningin zijn voorzitter van de provinciale Anjerfondsen. In de drie grote steden wordt het voorzitterschap door of namens de burgemeester vervuld. Genoemde autoriteiten hebben voor hun ressort een Bestuur gevormd, waarvan de leden benoemd zijn als buitengewone leden van het Bestuur van het Prins Bernhard Fonds en waaraan de regionale en plaatselijke arbeid is gedelegeerd als autonome taak, uiteraard binnen de algemene statutaire doelstelling en de gestelde algemene richtlijnen.

Het spreekt vanzelf dat zowel op het gebied van de fondswerving als op dat der subsidieverleningen een voortdurende uitwisseling van gegevens en een coördinatie tussen het Prins Bernhard Fonds en de Anjerfondsen onmisbaar is. In het beleidsvlak wordt hieraan tegemoet gekomen doordat van ieder Anjerfonds een bestuurslid tevens lid is van het Algemeen Bestuur van het Prins Bernhard Fonds. In het praktische vlak wordt deze coördinatie behartigd door de *Contactcommissie Prins Bernhard Fonds — Anjerfondsen*. In deze periodiek vergaderende commissie, waarvan een lid van het Dagelijks Bestuur van het Prins Bernhard Fonds voorzitter is en de directeur als secretaris fungeert, hebben de secretarissen/penningmeesters der Anjerfondsen als leden zitting.

RICHTLIJNEN, NORMEN, METHODE

De algemene richtlijnen

1. In het algemeen kan alleen worden gesteund de *arbeid* van organisaties of personen, niet de organisaties of personen zelf.
2. In geen geval worden gelden verstrekt ter dekking van kas- en exploitatietekorten.
3. Geen steun wordt verleend voor uitgesproken of metterdaadse politieke-, beroeps- of sociale arbeid, zielszorg en het algemeen vormend onderwijs.
4. De steun draagt in het algemeen geen permanent karakter.
5. Indien door coördinatie of coöperatie bezuiniging of een groter doelmatigheid kan worden verkregen, dient het Prins Bernhard Fonds te trachten deze coördinatie te bewerkstelligen.

6. Steeds dient te worden nagegaan:
 - a. wat de organisatie zelf reeds deed om de arbeid mogelijk te maken;
 - b. wat - in grensgevallen - andere lichamen bereid zijn te doen;
 - c. wat officiële instanties bereid zijn te doen (Rijk, Provincie, Gemeente).

De normen

1. De arbeid, waarvoor steun wordt gevraagd moet deugdelijk zijn, d.w.z. deskundig van opzet en van uitstekende organisatorische en financiële uitwerking.
2. Steeds moet de uiterste soberheid worden betracht.
3. Eigen inspanning moet steeds op de voorgrond staan. Het Prins Bernhard Fonds helpt eerst een object van culturele arbeid medefinancieren, indien duidelijk is gebleken, dat alles is gedaan om de eigen kracht en die der meer direct geïnteresseerden tot volle ontplooiing te brengen.

De methode van financiering

1. Het aandeel van het Prins Bernhard Fonds in de financiering van een project wordt in de regel niet uitgekeerd, maar als crediet ter beschikking gesteld. Hieruit kan dan voor het betrokken project naar behoefte worden geput, steeds na overlegging van deugdelijke bescheiden.
2. Subsidie kan ook worden verleend in de vorm van een renteloos voorschot, waarvan de terugbetaling bij overeenkomst wordt geregeld.
3. Elke subsidie-aanvrager dient vooraf te verklaren, dat geen bezwaar wordt gemaakt tegen financiële controle door of namens het Prins Bernhard Fonds op de uitvoering van het onderwerpelijke project.
4. Als regel wordt een termijn gesteld, waarbinnen een voorgedragen project van arbeid moet worden geëffectueerd of aan gestelde voorwaarden moet zijn voldaan. Verlenging van deze termijn wordt slechts zelden verleend. Het is dus zaak niet eerder bij het Prins Bernhard Fonds aan te kloppen, dan nadat men zekerheid heeft na eventuele inwilliging van het verzoek ook inderdaad de voorgenomen arbeid te kunnen aanvangen.
5. Het Fonds kan in bepaalde gevallen ook zijn bemiddeling verlenen bij het financieren van culturele objecten.

Het indienen van aanvragen

Voor het indienen van een verzoek om subsidie van landelijke aard, vrage men de daartoe bestemde formulieren aan bij het bureau van het Fonds. Het verdient aanbeveling om met het bureau tevoren overleg te plegen. Voor het indienen van subsidie-aanvragen van overwegend regionaal of lokaal karakter wende men zich tot het secretariaat van het betrokken Anjerfonds.

V. NAAMLIJST VAN HET BESTUUR

PER APRIL 1964

Stichter en Regent: Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden

Erelid: Prof. Mr R. P. Cleveringa

BESTUUR PRINS BERNHARD FONDS

Dagelijks Bestuur:

<i>voorzitter</i>	Prof. Mr W. F. de Gaay Fortman, 's-Gravenhage
<i>vice-voorzitter</i>	Mr Dr F. J. M. A. H. Houben, 's-Gravenhage
<i>penningmeester</i>	K. F. Zeeman, Amsterdam
	Prof. Dr W. J. M. A. Asselbergs, Nijmegen 1)
	J. J. G. Boot, Hilversum
	Mr A. E. van Braam Houckgeest, Hilversum
	Mr J. Cramer, Assen
	Mr C. L. W. Fock, Groningen 2)
	Mr B. A. van Schaik, Amsterdam 3)
	Dr A. F. E. van Schendel, Amsterdam
	K. Toornstra, Amsterdam 4)
	Prof. Mr G. J. Wiarda, 's-Gravenhage

Overige Bestuursleden

Dr F. Bender, Amsterdam
Prof. Dr C. C. Berg, Leiden
A. Borstlap, Utrecht
Mevrouw H. W. Boersma-Smit, Amersfoort
B. D. Breuning ten Cate, Almelo 1)
Prof. Dr J. H. Brouwer, Beetsterzwaag
Prof. Dr L. Brummel, 's-Gravenhage
Mr P. Cleveringa, 's-Gravenhage
Prof. Ir P. Donk, Delft
Prof. Dr S. Dresden, Leiden
Mevrouw A. Fortanier-de Wit, Overveen
H. A. Gomperts, Amsterdam
G. Goossens, Tegelen
W. van Halm, Amsterdam
Prof. Dr L. B. W. Jongkees, Amsterdam
A. Jurrens, Amsterdam

1) Tevens bestuurslid van het betrokken Anjerfonds.

2) Tevens voorzitter van het Anjerfonds Groningen.

3) Tevens voorzitter van het Anjerfonds Amsterdam.

4) Tevens voorzitter van de Contactcommissie Prins Bernhard Fonds — Anjerfondsen.

Dr J. Linthorst Homan, Luxemburg
 Th. Loerakker, Utrecht
 Mr W. Baron Michiels van Kessenich, Maastricht ¹⁾
 W. H. de Monchy, Rotterdam ¹⁾
 A. W. Oster, Huizen N-H
 W. Paap, Utrecht ¹⁾
 Jhr Mr C. J. A. de Ranitz, Utrecht
 Ir G. P. F. Roijackers, 's-Gravenhage ¹⁾
 Mejuffrouw Mr J. C. Rutgers, Amsterdam
 Mr A. A. J. Rijksen, Gouda ¹⁾ ²⁾
 Dr H. Schamhardt, Zeist
 Prof. Mr H. J. Scheltema, Groningen ¹⁾
 Prof. Mr L. G. A. Schlichting, Nijmegen
 Jhr Mr T. J. A. W. Schorer, Middelburg ¹⁾
 Mr J. S. Sjollema, Amsterdam
 Ir H. Steenbergen, Veghel ¹⁾
 J. Tabak, Amsterdam
 J. van Tilburg, Rotterdam ³⁾
 Dr W. Verkade, Arnhem ¹⁾
 Mejuffrouw Prof. Dr C. J. de Vogel, Utrecht
 Prof. Dr G. J. de Vries, Amsterdam
 Dr H. G. W. van der Wielen, Bakkeveen ¹⁾

Het bestuur heeft zich geformeerd in de volgende *Vaste Adviescommissies*

A. *Voor de Wetenschap:*

voorzitter Prof. Dr L. Brummel
 Prof. Dr J. H. Brouwer
 Prof. Dr S. Dresden
 Prof. Dr L. B. W. Jongkees
 Prof. Mr H. J. Scheltema
 Mejuffrouw Prof. Dr C. J. de Vogel
 Prof. Dr G. J. de Vries

B. *Voor de Kunst:*

voorzitter Jhr Mr C. J. A. de Ranitz
 Prof. Ir P. Donk
 Mevrouw A. Fortanier-de Wit
 G. Goossens
 H. A. Gomperts
 W. van Halm

¹⁾ Tevens bestuurslid van het betrokken Anjerfonds.

²⁾ Vertegenwoordiger van het P.B.F. in het Bestuur van de Stichting ten behoeve van Culturele Beschikkingen.

³⁾ Tevens voorzitter van het Anjerfonds Rotterdam.

A. Jurrens
W. H. de Monchy
A. W. Oster
W. Paap
Mr A. A. J. Rijksen
Mr B. A. van Schaik
Dr A. F. E. van Schendel
Jhr Mr T. A. J. W. Schorer
Mr J. S. Sjollema
Prof. Mr G. J. Wiarda

CD. *Voor Volksontwikkeling en Jeugdzaken: 1)*

voorzitter Mr J. Cramer (V.C. Volksontwikkeling)
voorzitter Mr W. Baron Michiels van Kessenich (V.C. Jeugdzaken)
Mevrouw H. W. Boersma-Smit
A. Borstlap
Mr P. Cleveringa
Th. Loerakker
Ir G. P. F. Roijackers
Dr H. Schamhardt
Ir H. Steenbergen
J. Tabak
Dr W. Verkade
Dr H. G. W. van der Wielen

E. *Voor Overzeese Rijksdelen en het Buitenland:*

voorzitter Dr F. Bender
Prof. Dr C. C. Berg
Mr A. E. van Braam Houckgeest
B. D. Breuning ten Cate
Dr J. Linthorst Homan
Mejuffrouw Mr J. C. Rutgers
Prof. Mr L. G. A. Schlichting
J. Tabak
J. van Tilburg
Prof. Mr G. J. Wiarda
K. F. Zeeman

Aan het Dagelijks Bestuur en aan de Vaste Commissies is toegevoegd:

H. Siedenburg, directeur van het Fonds, als secretaris.

¹⁾ Deze Vaste Commissies vergaderen steeds gezamenlijk.

Door de Ministers aangewezen als contactfiguur met hun Departement:

Mr H. J. Reinink, directeur-generaal voor de Kunsten en de Internationale Culturele Betrekkingen, Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen;

P. N. de Leeuw, hoofd van de hoofdafdeling Complementaire Sociale Voorzieningen van het Ministerie van Sociale Zaken.

Prerogatieven

1. *Schenkingsrecht* is niet verschuldigd.
2. Voor *erflating* geldt het laagste tarief der successiewet.

Bureau Prins Bernhard Fonds

directeur H. Siedenburg
plaatsvervanger J. U. Priesman
chef de bureau Mevrouw C. Schotel-Heijink
administrateur G. van Herwaarden
bureau Vijzelstraat 20, Amsterdam-C
telefoon 020—23 42 46
telefoon directeur privé 02964—14785
postrekening 500 900
bank Nederlandsche Handel-Maatschappij N.V.

VOORZITTERS EN SECRETARIATEN VAN DE ANJERFONDSEN

Anjerfonds Groningen:

Voorzitter: Mr C. L. W. Fock, Commissaris der Koningin.
Secretaresse: Mej. Mr A. C. C. Nijhoff, A-Kerkhof 43 b, Groningen. Tel. 05900-37054.
Postgiro: 970474, Groningen.

Anjerfonds Friesland:

Voorzitter: Mr H. P. Linthorst Homan, Commissaris der Koningin.
Secretaris: A. Holkema, Provinciale Griffie, Leeuwarden. Tel. 05100-23541.
Bankrelatie: Amsterdamsche Bank N.V., Leeuwarden.

Anjerfonds Drenthe:

Voorzitter: Mr K. H. Gaarlandt, Commissaris der Koningin.
Secretaris: Mr H. Kronenberg, Provinciehuis, Assen. Tel. 05920-3641.
Bankrelatie: Amsterdamsche Bank N.V., Assen.

Anjerfonds Overijssel:

Voorzitter: Jhr Mr Dr O. F. A. H. van Nispen tot Pannerden,
Commissaris der Koningin.
Secretaris: J. A. Grotenhuis.
Secretariaat: Provinciale Griffie, Diezerstraat 80, Zwolle. Tel. 05200-10833.
Bankrelatie: Ned. Middenstandsbank N.V., Zwolle.

Anjerfonds Gelderland:

Voorzitter: Mr H. W. Bloemers, Commissaris der Koningin.
Secretaris: Dr W. Verkade, Nieuwe Plein 48a, Arnhem. Tel. 08300-50573.
Bankrelatie: Amsterdamsche Bank N.V., Arnhem.

Anjerfonds Utrecht:

Voorzitter: Mr C. Th. E. Graaf van Lynden van Sandenburg, Commissaris der Koningin.
Secretaresse: Mej. H. L. Sneller, Kromme Nieuwe Gracht 49, Utrecht. Tel. 030-15932.
Bankrelatie: Ned. Handel-Maatschappij N.V., Utrecht.

Anjerfonds Noord-Holland:

Voorzitter: Mr F. J. Kranenburg, Commissaris der Koningin.
Secretaris: Jhr F. W. A. Beelaerts van Blokland, Provinciale Griffie, Dreef 3,
Bankrelatie: Twentsche Bank N.V., Haarlem. Haarlem. Tel. 02500-18440.

Anjerfonds Zuid-Holland:

Voorzitter: Mr J. Klaasesz, Commissaris der Koningin.
Secretaris: Mr E. Heringa, Provinciale Griffie, Koningskade 1, 's-Gravenhage.
Postgiro: 114893, 's-Gravenhage. Tel. 070-814611

Anjerfonds Zeeland:

Voorzitter: Jhr Mr A. F. C. de Casembroot, Commissaris der Koningin.

Secretaris: A. L. Borst, Stichting Zeeland voor Maatschappelijk en Cultureel Werk,
Dam 51, Middelburg. Tel. 01180-4258.

Bankrelatie: Amsterdamsche Bank N.V., Middelburg.

Anjerfonds Noord-Brabant

Voorzitter: Mr Dr C. N. M. Kortmann, Commissaris der Koningin.

Secretaris: J. A. W. van de Hulsbeek, Provinciale Griffie, Waterstraat 16,
's-Hertogenbosch. Tel. 04100-24011

Bankrelatie: Fa F. van Lanschot, 's-Hertogenbosch.

Anjerfonds Limburg:

Voorzitter: Mr Dr C. J. M. A. van Rooy, Commissaris der Koningin.

Secretaris: Mr A. M. Berger, Provinciale Griffie, Bouillonstraat 1a, Maastricht.

Bankrelatie: Ned. Handel-Maatschappij N.V., Maastricht. Tel. 04400-18041.

Anjerfonds Amsterdam:

Voorzitter: Mr B. A. van Schaik, Amsterdam.

Secretaris: J. W. H. Kalkman, Kamer 274 B, Stadhuis, Amsterdam. Tel. 020-214455.

Bankrelatie: Amsterdamsche Bank N.V., Amsterdam.

Anjerfonds 's-Gravenhage:

Voorzitter: Ir L. J. M. Feber, 's-Gravenhage.

Secretaris: Drs G. Kamphuis, Burg. de Monchyplein 9, 's-Gravenhage. Tel. 070-185281.

Bankrelatie: Ned. Handel-Maatschappij N.V., 's-Gravenhage.

Anjerfonds Rotterdam:

Voorzitter: J. van Tilburg, Rotterdam.

Secretaris: Dr A. J. Teychiné Stakenburg, Pieter de Hoochweg 110, Rotterdam.

Bankrelatie: R. Mees en Zoonen, Rotterdam. Tel. 010-35431.

De bestuursleden der Anjerfondsen zijn tevens benoemd tot buitengewone leden van het bestuur van het Prins Bernhard Fonds. De volledige bestuurssamenstelling der Anjerfondsen kan desgewenst worden verstrekt door het bureau van het Prins Bernhard Fonds of door het secretariaat van het betrokken Anjerfonds.

BIJLAGE

PUBLICATIES PRINS BERNHARD FONDS

<i>Mededeling no. 1:</i>	Uitreiking Zilveren Anjers 1952 door Z.K.H. de Prins der Nederlanden		<i>uitverkocht</i>
<i>Mededeling no. 2:</i>	De positie van de beeldende kunstenaars	f 3,—	<i>2e druk</i>
<i>Mededeling no. 3:</i>	De financiële aspecten van de academische promotie		<i>uitverkocht</i>
<i>Mededeling no. 4:</i>	Het orkestwezen in Nederland	f 4,—	<i>2e druk</i>
<i>Mededeling no. 5:</i>	De cultuurfinanciering in Nederland ...	f 1,75	<i>2e druk</i>
<i>Mededeling no. 5a:</i>	De cultuurfinanciering in Nederland-Supplement 1954	f 0,75	
<i>Mededeling no. 6:</i>	Uitreiking Zilveren Anjers 1953 door Z.K.H. de Prins der Nederlanden		
<i>Mededeling no. 7:</i>	De omvang en de aard van het wetenschappelijk onderzoek in Nederland buiten het bedrijfsleven 1949/1950		<i>uitverkocht</i>
<i>Mededeling no. 8:</i>	De culturele taak van de provincie „Een schets voor een meer sluitend en een meer fundamenteel cultuurbeleid” ...		<i>uitverkocht</i>
<i>Mededeling no. 9:</i>	Vijf jaar Zilveren Anjers 1950/1954 Tekst van de toespraken van Z.K.H. de Prins der Nederlanden; naamlijst onderscheidenen etc.		
<i>Mededeling no. 10:</i>	Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1955		
<i>Mededeling no. 11:</i>	Plan Kunstbezit; over de afzet van producten van beeldende kunst	f 3,—	
<i>Mededeling no. 12:</i>	Uitreiking Zilveren Anjers 1955 door Z.K.H. de Prins der Nederlanden		
<i>Mededeling no. 13:</i>	Onderzoek regionale culturele situatie in de provincie Noord-Holland	f 3,50	
<i>Mededeling no. 14:</i>	Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1956		<i>uitverkocht</i>
<i>Mededeling no. 15:</i>	Uitreiking Zilveren Anjers 1956 door Z.K.H. de Prins der Nederlanden		
<i>Mededeling Serie A. no. 1:</i>	De Radiocursus „Openbaar Kunstbezit” als middel tot cultuurspreiding		<i>uitverkocht</i>
<i>Mededeling Serie A. no. 2:</i>	De culturele centrumfunctie der regionale centra in Noord-Holland	f 6,25	<i>2e druk</i>
<i>Mededeling Serie A. no. 3:</i>	Onderzoek naar de culturele situatie in Noord-Groningen	f 6,25	
<i>Mededeling Serie A. no. 4:</i>	Publiek en Beeldende Kunst	f 4,75	<i>2e druk</i>

- Mededeling Serie B. no. 1:* Herdenking 1946—1956.
- Mededeling Serie B. no. 2:* Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1957.
- Mededeling Serie B. no. 3:* Uitreiking Zilveren Anjers 1957 door Z.K.H. de Prins
der Nederlanden.
- Mededeling Serie B. no. 4:* Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1958.
- Mededeling Serie B. no. 5:* Uitreiking Zilveren Anjers 1958 door Z.K.H. de Prins
der Nederlanden.
- Mededeling Serie B. no. 6:* Uitreiking Televisieprijs 1958.
- Mededeling Serie B. no. 7:* Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1959.
- Mededeling Serie B. no. 8:* Uitreiking Zilveren Anjers 1959 door Z.K.H. de Prins
der Nederlanden.
- Mededeling Serie B. no. 9:* Uitreiking Televisieprijs 1959.
- Mededeling Serie B. no. 10:* Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1960.
- Mededeling Serie B. no. 11:* Uitreiking Zilveren Anjers 1960 door Z.K.H. de Prins
der Nederlanden.
- Mededeling Serie B. no. 12:* Uitreiking Televisieprijs 1960.
- Mededeling Serie B. no. 13:* Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1961.
- Mededeling Serie B. no. 14:* Uitreiking Zilveren Anjers 1961 door Z.K.H. de Prins
der Nederlanden.
- Mededeling Serie B. no. 15:* Uitreiking Televisieprijs 1961.
- Mededeling Serie B. no. 16:* Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1962.
- Mededeling Serie B. no. 17:* Uitreiking Zilveren Anjers 1962 door Z.K.H. de Prins
der Nederlanden.
- Mededeling Serie B. no. 18:* Uitreiking Televisieprijs 1962.
- Mededeling Serie B. no. 19:* Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1963.
- Mededeling Serie B. no. 20:* Uitreiking Zilveren Anjers 1963 door Z.K.H. de Prins
der Nederlanden.
- Mededeling Serie B. no. 21:* Uitreiking Televisieprijs 1963.
- Mededeling Serie B. no. 22:* Uitreiking M. Nijhoff-prijs voor vertalingen 1964.

Serie A: rapporten, betrekking hebbende op cultuursociologische onderzoeken, welke worden verkocht,

Serie B: publicaties, betrekking hebbende op gebeurtenissen door het Fonds zelve georganiseerd, welke - voor zover beschikbaar - op aanvraag gratis worden verstrekt.

INHOUD

HOOFDSTUK I

<i>Algemeen</i>	Pag.
Inleiding	5
Statutenwijziging	8
Bestuur	8
Drs J. Henrick Mulder	10
Voorzitterschap Anjerfondsen	10
Verhouding Prins Bernhard Fonds-Anjerfondsen	10
Zilveren Anjers	11
M. Nijhoff-prijs voor Vertalingen	12
Televisieprijs	12
David Röell-prijs	13

HOOFDSTUK II

Subsidieverleningen 1963

Algemeen; overzichten	14
Prins Bernhard Fonds	16
Anjerfondsen	33
Voor rekening derden	48
Reiman de Bas Fonds	50
Gerard Hordijk Fonds	50

HOOFDSTUK III

Financiën

Algemeen	51
Balans van het Prins Bernhard Fonds en de 14 Anjerfondsen per 31 december 1963	52
Staat van lasten en baten van het Prins Bernhard Fonds en de 14 Anjerfondsen per 31 december 1963	54

HOOFDSTUK IV

Geschiedenis en werkwijze

Geschiedenis	56
Suriname, Nederlandse Antillen	57
Doel	57
Organisatie	57
Richtlijnen, normen, methode	58

HOOFDSTUK V

Naamlijst van het Bestuur

Bestuur Prins Bernhard Fonds	60
Voorzitters en secretariaten van de Anjerfondsen	64

BIJLAGE

<i>Publicaties Prins Bernhard Fonds</i>	66
---	----